MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN-LITHUANIAN WEEKLY — "OUR HAVEN" AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SAVAITRAŠTIS

Registered at the G.P.O., Sydney, for transmission by post as a Newspaper.

LEIDŽIA: AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA

Redaktorius: Vincas Kazokas. Redakcijos adresas: 13 Percy St., Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395.

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

PRENUMERATA

Ištisiems metams — £ 4.0.0.
Pusei metų — £ 2.0.0
Trims mėnesiams £ 1.10.0
Atskiras nr. — 2/-
N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose — £ 5.0.0 metams.

KOMERCINIAI SKELBIMAI

1 colis per 1 skiltį 12/-
Bendruomeniniai — 10/-
Skelbimų kaina vienai teksto eilutei arba jos vietai — 1/6.
Nuolatiniams skelbimams teikiama nuolaida.
Už skelbimų turinį neatsakoma.

PRENUMERATA ADRESUOJAMA:
MŪSŲ PASTOGĖ
Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.
Administracijos tel.: 649 9062

Nr. 33 (747). Penkiolikti metai.
Sydney, 1963 m. rugpjūčio 21 d.

ŠEIMŲ SKILIMO KLAUSIMU

Dažnai mūsų žvilgsnis krypsta į svetimą kiemą, o mažiau dėmesio kreipiame, kas vyksta mūsų pačių namuose. Šiandie jau dažno lietuvio namuose šeima suskilusi: tėvai gyvena viename pasaulyje, o vaikai kitame. Net ir santykiavimo būdas tarp tėvų ir vaikų juokingai savotiškas: tėvai kalba į vaikus lietuviškai arba pusiau lietuviškai, gi vaikai jau atsiliepia vietos kalba. Yra net tokių, kurie galvodami apie vaikų ateitį patys tyčia nemoko lietuviškai, esą, kad nebūtų sugadintas vietinės kalbos akcentas. Čia labai vietoje M. Pastogės bičiulis iš Pertho pastebėjo: kas labiau gadina vaikų akcentą — kalbėjimas su vaikais skandalingu žargonu, ar kalbant su jais lietuviškai?

Bet ne apie tai norėta čia pasisakyti. Šeimų skilimas į dvi skirtingas stovyklas liudija tokių tėvų stoką tautinio sąmoningumo ir — kas liūdniausia — visišką nesidomėjimą savo vaikais. Kitaip sakant, arba tėvai susirūpinę vien tik vaikų materialine ateitimi, arba dažniausia ne tėvai formuoja savo vaikus, kad išaugtų sąmoningais individais, bet patys vaikai duoda toną ir kryptį. Kitaip sakant, tokiose šeimose vaikai su savo įnoriais vadovauja, o tėvai palieka tik jų tarnais. Kad vaikas pats nerodo ir negali rodyti iniciatyvos, kuria linkme jis turi būti kreipiamas ir auklėjamas, tad visai nenuostabu, nes jis neturi tautinės sąmonės — ją pirmiausia jam reikia įdiegti. Liūdniausia yra tas, kad pirmos kartos šeimose, kurių tėvai gimę ir brendę Lietuvoje, atsiranda problema, kaip auginti vaikus — lietuviais ar gyvenamojo krašto žmonėmis. Gal būt mažiau tektų stebėtis, jeigu toks klausimas iškiltų trečios ar ketvirtos kartos tėvų galvosenoje. Iš to tegalima daryti tik tokias išvadas: arba mes esame dar tokiame primityviame laipsnyje, kad mums lygiai tas pats, ar mūsų vaikai augdami įgys vienokį ar kitokį sąmoningumą, arba daugumas mūsų serga "inferiority complex" liga, kur viską, kas sava, neįvertinam, o priimame kaip neįkainuojamas brangenybes kitų blizgučius. Vis dėl to mūsų tauta istorijos eigoje mokėjo pati savo turimas vertybes vertinti ir už jas kietai kovoti. Jeigu lietuviai anksčiau būtų save taip pigiai vertinę, kaip kad vertiname save šiandie mes patys, tai seniai istorijoje jie nebūtų minimi ir pasaulis nieko nebūtų girdėjęs apie lietuvių žygius, ne vieną kartą lėmusius savo darbais pasaulinius įvykius.

....Yra žmonių, kurie savo tautiškumą gina bet kokiose sąlygose iki fanatiškumo. Imkime italus. Italija turi savo žmonių perteklių ir tik džiaugiasi, kad gali kur nors juos eksportuoti. Bet vieną kartą išvykę italai iki paskutinės siūlės palieka italais per kartų kartas. Net tokie šalti daiktai, kaip vestuviniai žiedai — ir jie turi būti atvežti tik iš Italijos, nes jie tuo pačiu turi dvigubą simbolinę prasmę — ištikimybę vedusiųjų tarpe ir drauge ištikimybę italų tautai ir Italijai. Tuo tarpu mes turime kiekvieną savo žmogų nepaprastai vertinti ir taupyti, nes mūsų nėra daug ir tie visokiais būdais naikinami. Mes patys neįvertiname to, ką turime ir kuo teisėtai esame ir labai pigiai — už dubenėlį lešių sriubos, kaip tas biblinis Ezavas — parsiduodame kitiems, kai tuo tarpu visa eilė pasaulinio garso žmonių, bent kiek susipažinę arčiau su lietuvių tauta ir jos istorija, išreiškė apgailestavimą, kad jie nesą lietuviais. Tad bent šiandie neskriauskime vaikų, kad jie ateityje nepriekaištautų už mūsų neapdairumą.

(v.k.)

JIE DAROSI SUKALBESNI

LANKSTESNĖ KOMUNISTINĖ POLITIKA

Po paskutinių politinių įvykių ir po Maskvos susitarimo atominių ginklų bandymo uždraudimo, atrodo, kiek atsileidusi ir komunistinė cenzūra komunistiniuose kraštuose. Tiesa, rytinės Europos komunistiniai kraštai yra kietai solidarūs su Maskvos diktuojama politika ir jų vadai perspėja, kad "taikingas sugyvenimas" dar nereiškia, jog atsisakoma kovos prieš vakarietišką ideologiją, vis tik atrodo, daugeliu atvejų jaučiamas akivaizdus atlydys.

Rytų Vokietijoje gal labiausiai jaučiama šiam atoslūgiui pasipriešinimo iš Rytinės Vokietijos boso W. Ulbricht, kuris kraštą valdo Kruščiovo pasmerktais metodais. Tačiau kitose vietose jaučiama aiškių atmainų.

Vengrijoje aiškiai matosi nekliudoma Vakarų įtaka bent tokiame laipsnyje, kol atvirai neoponuojama komunistinei vyriausybei. Budapešto valdovus aiškiai slegia 1956 m. revoliucijos skerdynės, kurias dabartinė vyriausybė stengiasi kaip galint užtušuoti. Čia jaučiama kiek atleistos politinės vadžios ir nekreipiama dėmesio į pasireiškiančią opoziciją: net partijai nepriklausą žmonės gauta techniškai atsakingas vietas ir šalinami iš šiltų valdžios vietų partiniai biurokratai. Budapešto kavinės nedaug kuo skiriasi nuo vakarietiškų. Atšauktas draudimas išvykti pasižmonėti į vakarų kraštus, nors siena tarp Vengrijos ir Austrijos vistiek tebėra užminuota. Eina kalbos, kad Vengrijos primas kard. Mindszenty gali būti paleistas iš namų arešto Amerikos atstovybėje, kur jis išbuvo nuo vengrijos revoliucijos, ligi šiolei saugojamas 24 val. per parą.

Lenkijoje priešingai, komunistinė diktatūra vis labiau gniaužia krašto gyventojus. Krašto diktatorius W. Gomulka kaskart vis labiau gniaužia krašte paskelbtas laisves. Čia gyvenimo sąlygos kiek skirtingos nuo komunistinių kraštų: apie 80 procentų krašto ūkio yra privačiose rankose; katalikų bažnyčia, kaip niekur kitur komunistiniuose kraštuose, nėra užgniaužta ir net turi savo balsą krašto parlamente. Du laisvosios ir nepriklausomos literatūros žurnalai sujungti į vieną ir jų priežiūrai pastatytas komunistinis komisaras.

Čekoslovakijoje Novotny režimas tebėra kietas, kaip buvęs, vis tik po to, kai pereitą savaitę buvo išteisintas 1952 m. pakartas už krašto išdavimą komunistų partijos sekretorius R. Slansky, spėjama, kad krašte režimas atslūgsta. Pirmą kartą Čekoslovakijoje pasigirsta netrukdomi balsai, reikalaują pakelti gyvenimo standartą.

Bulgarijoje, kuri ilgai buvo laikoma stalinizmo tvirtove, paskutiniu metu parodo kitokių reiškinių: ūkininkai dalinai atgauna savo nuosavybę, ūkio darbininkams atlyginimai neseniai staiga aštriai pakelti. Fabrikų darbininkams pažadėtos ekstra pajamos už šeimos išlaikymą. Tačiau krašto vyraiusybė labai susirūpinusi, kad nebūtų kokių heretiškų nukrypimų. Net cirko artistus verčia atlikti savo akrobatiškus numerius ideologiškai.

Rumunijoje jaučiamas sparčiausias industinis progresas, nors (išskyrus Albaniją) pramonės darbininko atlyginimas yra pats žemiausias (apie 135 doleriai metams).

PAGAL PEKINO TEIGIMĄ, SOVIETAI SUDARĄ SĄJUNGĄ PRIEŠ KINIJĄ

Ryšium su Pekino pareikštu nepasitenkinimu apie sovietų susitarimą su Vakarais dėl branduolinių bandymų sustabdymo, tarp Maskvos ir Pekino įsisiubavo nauja polemika. Rugpjūčio 3 d. kinų partijos laikraštis apkaltino sovietus, kad jie su Vakarais sudarę sąjungą prieš Kiniją. Maskva atsakė įnirtusiai Pekinui, kad nesą jokios sąjungos ir kad esanti didžiausia nesąmonė tvirtinti, kad sovietai kapituliavę prieš amerikiečių imperializmą. Sovietai prikišo Pekinui logikos stoką. Pagal kinų galvoseną, visas pasaulis daręs klaidas ir teisi esanti tik kinų liaudies respublika. Tad Maskva kinams dabar teigia: jūs dezorientuojate tikrovę tautų tarpe, jūs su panieka elgiatės su taikos kovotojais ir jų pasiekimais, jūs platinate netikrumo nuotaikas. Sovietai savo pareiškime kinams prikišo, kad šie pasiryžę laikytis atominės politikos. Jei jie, t. y. kinai, atsisakę pasirašyti sutartį dėl branduolinių bandymų sustabdymo, tai jie atsidūrę draugystėje su tais imperialistais, kurie reiškią nepasitenkinimą Maskvoje sudaryta ir pasirašyta sutartimi. Kaltinimai Pekinui, kad šis atvirai veikiąs prieš komunistinį pasaulio judėjimą, ryškiai liudyja, kaip toli jau pasiekė komunistų bloke gilėjąs lūžis. **(E)**

AUSTRALIJOJE

PASKELBTAS NAUJAS BUDŽETAS

Australijos federalinė vyriausybė patiekė ateinantiems metams naują biudžetą, kuriame didelių pakeitimų nėra palyginus su praėjusių metų biudžetu. Skirtumai tik tie, kad pensininkams pakelta 10 šil. pensija, kad asmeniui netaksuojamos įplaukos pakeltos nuo 105 svarų iki 209, kad švietimo reikalams netaksuojamos sumos pakeltos nuo £100 iki £150 ir kad padidintos netaksuojamos sumos sveikatos ir medicinos reikalams.

SUSISIEKIMO NELAIMĖS

Pereitą savaitę vien tik N.S.W. valstybėje susisiekimo nelaimėse žuvo 14 žmonių, kas sudaro šiais metais 556 žuvusius. Pagalvokime prieš paimdami vairą į rankas!

GRAŽUOLIŲ KONKURSE LAIMĖJO ISLANDIETĖ

Pereitą šeštadienį Kalifornijoje įvyko "Miss International" rinkimai, kur suplaukė gražuolių merginų iš visų pasaulio kraštų. Šį kartą laimė nusišypsojo Islandijos 20 m. merginai Gudrun Bjarnadottir. Pernai tame konkurse pirmą vietą laimėjo mergaitė iš Australijos.

BENDRADARBIAVIMAS SU RAUDONAISIAIS

Rusija ir Amerikos Jungt. Valstybės baigia susitarti įsteigti bendrą globalinį oro atmainų pranešimo biurą. Oro atmainas pranešinėtų jungtinėmis jėgomis paleisti į erdves satelitai.

KONKURENTAS AUSTRALIJAI

Sovietų Sąjunga skelbia, kad pas juos žymiai pakilusi vilnų produkcija: pereitais metais Sov. Sąjungoje buvo priskaitoma apie 140 milijonų avių (Australijoje — 160 milijonų), bet sovietų Sąjungoje esą išaugintos avys asilo dydžio ir vilnos daug geresnės kokybės. Nežiūrint to, sovietai vilnų rinkoje tiek Australijoje, tiek ir N. Zelandijoje visados pirmauja. Matyt, tos asilo dydžio avys produkuoja ne vilnas, o asilų šerstį.

DIRBANČIOS MOTERYS

Didžiausias dirbančiųjų moterų procentas pasaulyje (išskyrus Sov. Sąjungą) yra Suomijoje: čia dirba apie 38 proc. visų moterų. Amerikoje dirbančios moterys tesudaro vos 20 proc.

Įvykiai pasaulyje

IŠPLĖŠTŲ LOBIŲ MEDŽIOKLĖ

Po prieš dvi savaites Anglijoje pašto traukinio apiplėšimo, kurio metu išplėšta apie 3 mil. svarų, visoje Anglijoje vyksta karštligiška plėšikų ir pagrobto turto medžioklė. Policija jau atrado virš 300.000 svarų iš pagrobtų pinigų ir suėmė penkis asmenis, apkaltinant juos dalyvavus traukinio apiplėšime.

PINIGŲ PADIRBĖJŲ AFERA

Atrodo, kad garsioji prancūzų teroristinė organizacija OAS dar pernai užbaigė savo dienas suimant garsiuosius jos vadus. Bet neseniai iškilo kita afera: toji pati pogrindžio organizacija pradėjo leisti netikrus prancūzų pinigus ir jų yra išleidusi virš 100 milijonų frankų. Atsitiko taip kad toks genialus graveris belgas Carl Gransard pradžioje buvo nekaltai užangažuotas padirbti nelegalų asmens liudijimą. Pasirodo jis buvo nepaprastai gabus padirbti ne tik vertybės popierius, bet net pinigus. OAS organizacijai to užteko. Grasinant už netikrų dokumentų padirbimą jis buvo verčiamas pagaminti klišes netikriems banknotams spausdinti. Kai tą jie turėjo, buvo slaptai įrengta spaustuvėlė Barcelonoje (Ispanijoje), iš kur milijonais sklido netikri frankai. Ši afera prancūzų žvalgybos buvo atidengta tik to paties graverio dėka, kuris tyčia paliko klišėje klaidų.

RŪPESTIS DĖL KINIEČIŲ DIVIZIJŲ

Pastebėjusi raud. Kinijos karinius pergrupavimus ir įsistirpinimus savo pasienyje Indija suskato paruošti savo karinius dalinius, tinkamus kautynėms kalnuose. Indija tikisi pagalbos iš vakarų, kad gaus atitinkamų ginklų ir aprangos. Ligi metų galo Indija tikisi paruošti ir aprūpinti naujausiais ginklais apie 100.000 vyrų. Spėjama, kad raud. Kinija Indijos pasienyje sutraukusi apie 15 divizijų kariuomenės.

★

Indijoje užmušta 32 žmonės sprogus dinamitui, bekraunant jį į sunkvežimius policijos sandėliuose. Neišliko gyvo nė vieno žmogaus, kuris galėtų paaiškinti, dėl kokių priežąsčių įvyko sprogimas.

PASMERKTI DU ANARCHISTAI

Ispanijoje mirties bausme pasmerkti du anarchistai, išsprogdinę namų darbo bombas ir sužeidę virš 30 žmonių.

DEMONSTRACIJOS INDIJOJE

Apie 10.000 žmonių minia demonstravo prie Indijos parlamento rūmų protestuodama dėl pakeltų maisto kainų. Dalis demonstratorių reikalavo, kad pasitrauktų premjeras Nehru, nes jis nesąs pajėgus kovoti su trūkumais, korupcija ir kitokiais krašto negalavimais. Tai buvo pirmoji tokio pobūdžio demonstracija Indijoje per 16 metų, kur buvo aiškiai pabrėžtas nepasitenkinimas esama vyriausybe.

AMERIKA SKUBINA APKARPYTI GINKLAVIMĄSI

Po susitarimo Maskvoje dėl atominių ginklų bandymo, Amerika imasi iniciatyvos apkarpyti ginklavimąsi ir turimus piniginius ir medžiaginius resursus pašvęsti taikingiems tikslams. Sovietai su amerikiečių siūlymais tuo tarpu nesutinka, bet amerikiečiai nenustoja vilčių tuo reikalu susitarti.

SIENOS SUKAKTIS

Jau dveji metai, kai populiariausia pasauly tema yra Berlyno siena, kurią lygiai prieš dvejus metus pastatė bolševikai, norėdami pastoti kelią žmonėms, siekiantiems laisvės. Sienos sukaktuvių dieną (rugpjūčio 14) vakarų berlyniečiai gausiai demonstravo apdaužydami sovietų ir taip pat amerikiečių mašinas. Demonstrantus išsklaidė policija.

MIRĖ SKULPTORIUS BALYS GRĖBLIŪNAS

Balys Grėbliūnas, sulaukęs 59 metų amžiaus, 1963 m. liepos 31 d. mirė Adelaidėje. Velionis mokėsi Kauno Meno Mokykloje ir Kauno Konservatorijoje. Jo žymesnis skulptūros darbas — trijų stumbrų galvos — puošė fontaną prie Kauko laiptų Kaune. Persikėlęs į Vilnių, Balys Grėbliūnas nuo 1941 metų dainavo Vilniaus Filharmonijos ir Operos choruose. Vokietijoje nuo 1944 metų priklausė Čiurlionio ansambliui, kuriame susipažino su ansamblio tautinių šokių vadove Marija Baronaite ir vedė ją. Būdamas Čiurlionio ansamblyje, buvo išvykęs skulptūros studijų tęsti į Freiburgo meno mokyklą, vadov. V.K. Jonyno. Čia jis sukūrė eilę mažesnių skulptūros darbų, kurie yra jo buvusių bičiulių nuosavybėje. Emigracijai iš Vokietijos prasidėjus Balys ir Marija Grėbliūnai 1949 m. išvyko į Australiją. Čiurlionio ansamblyje a.a. Balys Grėbliūnas meno vadovybės buvo vertinamas kaip geras dainininkas, o savo kolegų kaip santūrus ir nuoširdus bičiulis. Jo tėvai mirę Lietuvoje, o brolis majoras B. Bartkūnas palaidotas Clevelande.

BAIGTA BYLA MELBOURNE

Pereitą trečiadienį, rugpjūčio 14 d. Melbourno teisme pradėta nagrinėti teisės studento Antano Fišerio (skunde paduota Anthony Fisher, also known as Antanas Fišeris) byla prieš buv. ALB Krašto Valdybos pirmininką inž. B. Daukų, buv. Krašto Valdybos sekretorių Vytautą Patašių, buv. "Mūsų Pastogės" redaktorių Julių Vėteikį ir prieš spaustuvę Mintis Pty. Ltd. Šie visi išvardintieji buvo A. Fišerio skundžiami už "Mūsų Pastogėje" 1961 m. lapkričio 14 d. numery atspausdintą straipsnį "Kas atsitiko su studentais Melbourne?" Byla truko tris dienas, kurios eigoje teisėjo buvo pasiūlyta taikytis. Skundėjui nesutikus byla buvo nagrinėjama toliau ir užbaigta rugpjūčio 14 d. Kaltinamieji išteisinti. Skundėjo jieškinys £999 vertės atmestas.

MIELĄ KRAŠTO KULTŪROS TARYBOS
TAUTINIŲ ŠOKIŲ SEKCIJOS NARĘ
MARIJĄ BARONAITĘ GRĖBLIŪNIENĘ IR SŪNŲ ALGĮ,
MIRUS JOS BRANGIAM VYRUI

BALIUI GRĖBLIŪNUI

NUOŠIRDŽIAI UŽJAUČIAME.

A.L.B. KRAŠTO KULTŪROS TARYBA

NETEKOME MENININKO

(DAIL. B. GRĖBLIŪNUI MIRUS)

Liepos 31 ankstų rytą sustojo plakus širdis Baliui Grėbliūnui. Atsikėlęs prieš šeštą valandą, patikrino laikrodį, pasakė besirengiančiai eit į darbą žmonai, kad ji dar turi dvi minutes laiko, paskui atsisėdo prie stalo ir niekuomet jau nebeatsikėlė. Žmona ir sūnus suprato, jog tėvą vėl ištiko širdies smūgis, bet šį sykį lemtingas. B. Grėbliūnas nepratarė nė žodžio savo artimiausiems, tiktai jiems nusišypsojo dėkinga šypsena. Ir tai buvo viena iš nedaugelio šypsenų, kuriomis vėlionis apdovanodavo savuosius per visą sunkų, paliegusį emigranto gyvenimą Australijoje. Mirė eidamas 56 metus. Atplaukęs Australijon, išgyveno psichinės prieblandos laikotarpį, tačiau pastaruoju metu buvo visiškai pasigydęs, šeima susilaukė giedresnių dienų, bet darbingumo neatgavo, nes buvo nusilpusi širdis.

B. Grėbliūnas buvo renesansinis žmogus, studijavo visus liberalinius menus: tapybą, skulptūrą, muziką, literatūrą, filosofiją, teatrą. Ir, kas tokiais atvejais neįprasta, buvo aistringas sportininkas. Kauno meno mokykla, V.D. universitetas (humanitariniai mokslai), muzikos konservatorija, vaidybos studija buvo jo pagrindinės interesų sferos. Toksai šakotumas pareikalavo iš vėlionies didžiulės darbo duoklės, gal, net per anksti perdegino širdį. Meno mokykloje daugiausiai laiko skyrė skulptūrai, dirbdamas K. Šklėriaus ir J. Zikaro studijoje. Ir kaip dirbo! Jo languose šviesa niekuomet neužgęsdavo. Net sekmadieniais jis ten būdavo, baigęs sportus. Domėjosi ir tapyba, net ir grafika, tam paskyręs daug jaunystės dienų. Konservatoriją lankė dėl to, kad Dievo buvo apdovanotas gražiu balsu (bosu), kurį buvo pasiryžęs išlavinti ir panaudoti aukštesniems tikslams, negu tik dainavimas įvairių organizacijų choruose. Siekė dainininko-solisto ateities operoje, o tam būtina didelė muzikinė kultūra vaidybinis ir net režisorinis pasiruošimas — metų metai įtempto darbo. Bendram išsilavinimui patobulint B. Grėbliūnas dar be viso to išklausė Humanitarinių mokslų fakulteto kursą, lankydamas ir B. Sruogos vedamą teatro seminarą. Sunku suprasti, kaip jis dar galėdavo nudaužti laiko įvairioms sporto praktikoms bei organizavimui!

Vylingų menų studijoms neužteko jaunystės, reikėjo pasiskolint nemaža metų iš vyro amžiaus. Sumaiščių laikai jį užklupo dar galutinai neišskleidusį sparnų bet kurioj iš čia suminėtų meno sričių. Okupacijų laikais susispietęs Vilniuje kūrybingų menininkų telkinys, vad. Čiurlionio ansamblis suteikė "laikiną" užuovėją ir B. Grėbliūnui. Tariamasis laikinumas nusitęsė metų metais. Po pergalės šį atkaklų sambūrį paima savo specialion globon okupacijos prancūzų kariuomenės vadas gen. de Lattre de Tassigny, apgyvendina Dettingeno sanatorijoje, kad čia be kasdieninių rūpesčių dainininkai galėtų atsidėti tiktai savo menui šiose nuostabaus grožio apylinkėse bei savo dainomis paskaidrinti kareivių ir stovyklose susimetusių tautiečių nuotaikas.

Vieną dieną einant per Nekaro tiltą Tuebingene, prisiveja A. Mikulskis ir lyg žemę pardavęs ima skųstis, kad jo ansamblis atsidūręs ant bedugnės krašto. Girdi, išstojo geriausias jo bosas, palikęs chorą našlaičiu, padaręs nepataisomą spragą jo taip sklandžiame pastate. Suabejoju dirigento beviltišku pesimizmu, pastebėdamas, jog netruks susirast kitas.

— Ką, kitas bosas? — su suriaumojo šefas. — Toks, koks buvo Grėbliūnas?

Tai buvo būdinga vėlioniui. Kaitalioti mūzas. Pagyvenęs kelis metus su daina, vėl grįžta prie teptuko ir skapto. Iš Dettingeno pasitraukdamas, pasigrobia ir šokių vadovę Baronaitę kaip savo žmoną.

B. Grėbliūnas persikėlė per Styksо upę, neatlikęs to, kam buvo taip ilgai bei kruopščiai pasirengęs. Jam tai sutrukdė emigrantinės sąlygos, ypač iš pabėgėlio virtus nekūrybingu juodadarbiu užjūriuose, o dar labiau — negalavimai. Jo tapybos ir skulptūros palikimą turėtų apžiūrėti ir įvertinti meno specialistai, pasirūpinant to palikimo ateitimi.

Pastaraisiais metais vėlionis gyrėsi, kad jam didžiausia paguoda yra televizija, ypač sporto kronikos, apžvalgos, vienu žodžiu, visa tai, kas bėga ir veja. Ši aistra jo neapleido iki mirties. Net džiaugėsi, kad jo sūnus domisi Adelaidėje plaukimo sportu, lanko pamokas, dalyvauja lenktynėse.

Gausios adelaidiškių lietuvių minios palydėtas, a.a. Balys atgulė ilsėtis Centennial kapinėse, svetimoje žemėje. Tegu ir jinai jam bus lengva!

p. andr.

Brangiąją tautinių šokių vadovę MARIJĄ BARONAITĘ — GRĖBLIŪNIENĘ giliame liūdesyje, jos vyrui skulptoriui, dainininkui ir mūsų tremties dienų bičiuliui

BALIUI GRĖBLIŪNUI

Australijoje mirus, nuoširdžiai užjaučiame, siųsdami bičiulišką paguodos žodį.

Vokietijoj drauge praleidę daug prisimintinų dienų ir koncertų buvę čiurlioniečiai su šeimomis:

Valerija ir Kazys Barauskai,
Jadvyga ir Edmundas Čapkevičiai,
Stefa ir Vytautas Gedgaudai,
Anita ir Vytautas Giedraičiai,
Irena ir eHnrikas Johansonai,
Aldona ir Vincas Juodvalkiai,
Aldona ir Antanas Kavaliūnai,
Aleksandra ir Julius Kazėnai,
Bronė ir Leonas Kazėnai,
Marytė ir Kazimieras Marcinkevičiai,
Dalia ir Jonas Maurukai,
Eleonora ir Vytautas Mazoliauskai,
Ona ir Alfonsas Mikulskiai,
Antanina ir Pranas Petraičiai,
Aldona ir Vytautas Raulinaičiai,
Aleksandra ir Liudas Sagiai,
Aldona ir Juozas Stempužiai,
Elena ir Pranas Stempužiai.

SPALVOTAS LIET. FILMAS

Šauni aktorė ir rašytoja *Birutė Pūkelevičiūtė* žinoma kaip dramos teatro atgaivintoja, pastačiusi B. Sruogos "Milžino Paunksmę", ir K. Borutos "Baltaragio Malūną" Montrealio Dramos Teatre. Tuos du veikalus jos rūpesčiu Montrealio Dramos Teatras patiekė plačiai išsiblaškiusiems lietuviams pasaulyje ir plokštelėmis. Ji pernai laimėjo premiją už savo naujai parašytą veikalą "Aukso Žąsis". Jos premjera buvo pastatyta Čikagoje su pakartojimais. Tą veikalą ji pati režisavo, skrisdama iš Montrealio lėktuvu į repeticijas ir parodė neapsakomo pasiaukojimo ir pasišventimo. Liepos mėn. 27 d. aktorė Birutė Pūkelevičiūtė su savo kolegomis iš Amerikos žemyno pakilo į naują svarbų žygį pradėjo sukti "Aukso Žąsies" spalvotą filmą.

Pernai ji skraidė į repeticijas Čikagon, o dabar jos kolegos artistai skraidys iš viso Amerikos žemyno į Montrealį, Kanadoje. Vienas toks aktorių "suskridimas" atsieis apie 900 dol., o tokių "suskridimų" turės būti keli. Šis garsinis spalvotas sukamas filmas pareikalaus daug lėšų, pasiaukojimo ir laiko. Tai naujas, iki šiol nebandytas šioje srityje žygis, reikalaująs nugalėti daug kliūčių. Linkėtina mūsų aktoriams pasiryžėliams jų užsibrėžtą tikslą pasiekti ir nesuklupti kad vėliau jų vaisiais galėtų pasidžiaugti kiekviena lietuviška kolonija plačiame pasaulyje. *A. Kr.*

EICHMANO AUTOBIOGRAFIJA

Eichmanas, kurį Izraelis nuteisė mirti, būdamas kalėjime parašė savo autobiografiją ir atsiminimus, kuriuos dabar Izraelis laiko didžiausioje paslaptyje. Kas ten parašyta, niekas nežino. Jo buvęs advokatas dr. R. Servatius tvirtina, kad tie atsiminimai esąs kreipimasis į šiandieninį Vokietijos jaunimą. Eichmano žmona pareikalavo, kad tie prisiminimai būtų jai perduoti, tačiau Izraelio vyriausybė griežtai atsisakė, bijodama, kad jie netaptų labiausiai perkama knyga.

TIK DVI SAVAITĖS IKI SPAUDOS BALIAUS

KO TIKIMASI SPAUDOS BALIUJE?

Spaudos Balius Sydnėjuje yra tokia šios kolonijos lietuvių metinė atrakcija, kad apie jį kalbama ištisus metus: pusė metų praeina, kol išsibaigia kalbos kalbelės, kaip ten pereitame baliuje buvo, su kuo pasimatyta, ko trūko, ko buvo perdaug, kas kaip vilkėjo ir ką kalbėjo. Žodžiu, palieka tokių įspūdžių, kad galima būtų surašyti iš tų kalbų ir komentarų ištisą knygą. Kai metai persiverčia į kitą pusę, jau vėl iš naujo prasideda kalbos — ko galima naujo ir netikėto laukti ateinančiame Spaudos Baliuje, kokios siųmetinės mados, kaip teks apsirengti ir kokią draugiją suorganizuoti prie stalo ir t.t.

Kas bus šiame baliuje, kuris įvyks šio mėnesio pabaigoje, vos už dviejų savaičių, norisi duoti keletą svarbių faktų.

1. Balius vyks erdvioje ir originaliai dekoruotoje salėje (žinokite — Algis Plūkas dekoratorius! Šis vardas viską pasako!) Net jeigu ir dvigubai suvažiuotų svečių, negu kad pernai buvo, kamšaties nesitikėkite!

2. Šalia bufeto ir užkandžių (ponia Statkuvienė žinoma, kaip vaišių paruošimo meisteris!) dar bus įdomi vakaro programa, kurią organizuoja M. Zakaras! O jis šioje srityje yra neabejotinas specialistas. Prisiminkime jo ruoštus parengimus, kada jis buvo Bankstown apylinkės p-kas! Čia jis turi ir platesnius mostus ir didesnius užsimojimus!

3. Loterija. Pirmą kartą Spaudos Baliaus loterijoje išstatomi laimėjimui trijų internacionalinio masto mūsų dailininkų kūriniai — E. Kubbos, V. Rato ir H. Šalkausko! Tai nėra Colworth prekės. Šalia to, dar bus ir visa eilė kitų loterijos fantų, kurie laimėjusiam ilgus metus liudys jo laimę.

4. Muzika. Orkestras gros be paliovos drauge pritariant dainininkams. Ir taip ištisą vakarą!

5. Esminė baliaus dalis — susitikimai ir bičiulystė su retai sutinkamais draugais ir bičiuliais. Tai vienintėlė vieta, kur pasimatoma su tiek daug pažįstamų, draugų, bičiulių ir su jais atitinkamai padalyvaujama, nes niekur tiek nesusirenkama, kaip tik Spaudos Baliuje!

Balius truks nuo 7 val. vak. iki pirmos valandos ryto. Laikas, kaip matote, trumpas, tad būkime punktualūs ir išnaudokime savo džiaugsmui kiekvieną minutę.

Inf.

BANKAS SKOLINS PINIGUS BE GARANTIJŲ

Nuo rugpjūčio 13 d. Commonwealth Savings Bankas duos paskolų privatiems asmenims be garantijų ligi 360 svarų. Tai būtų daugiau asmeniniams reikalams, kaip padengti, gydytojo, ligoninės, mokslo ir pan. išlaidoms. Gautoji paskola būtų išdėstoma mėnesiniais mokėjimais iki 24 mėnesių. Nors ir nereikalaujama formalių garantijų, kaip kad buvo anksčiau, bet skolintojas turi būti banko direktoriui pažįstamas arba bent rekomenduotas ir turi turėti savo taupymo sąskaitą tame banke ne trumpesnį laiką, kaip 6 mėnesius. Už paskolas bus imama 6 ir puse procento, ir nuo įmokėtos mėnesinės sumos toliau nuošimtis neimamas. Pagal šią schemą paskolos nebus duodamos pirkti automobiliams, šaldytuvams, televizijoms ir pan. Šitokios paskolos bus didelė pagalba "mažam žmogui", nors bankai tuo pačiu įeis į konfliktą su pinigų skolinimo kompanijom, iš kurių bus atimtas didelis pelnas.

SUNKIAI SERGA INŽ. ŽIŽYS

Prieš kiek laiko susirgo inž. V. Žižys. Iš pradžių gydėsi namuose, o dabar gydomas ligoninėje. Ligonio būklė kritiška, sukelianti daug rūpesčio šeimos nariams. Jaudinasi juo ir Melbourno bendruomenė, nes inž. V. Žižys buvo visuomet labai darbštus, stropus ir pareigingas jos narys. Pora dienų ligonis pergyveno didelę krizę ir buvo be sąmonės. Jį šiomis dienomis aplankė jo žmonos brolis inž. A. Kabaila iš Sydney. Linkime ligoniui pasveikti ir sustiprėti. (k)

PATIKSLINIMAS

Kun. Dr. P. Bačinskui A. Liet. Kat. Federacijos vardu prašant dėl "M.P." Nr. 30 liepos 31 d. 6 puslapyje, skyrelyje "Kiek aš sužinojau!" tilpusios žinutės, liečiančios Geelongo Spaudos Balių, mes dedame šio turinio vienintėlį ir galutinį patikslinimą.

1. "M.P." rašoma, kad rengėjai pasiuntė vienos lietuvių organizacijos centrui pluoštelį pakvietimų. Iš tikrųjų pakvietimai platinimui buvo pasiųsti "T.A." administratoriui p. V. Šeštokui, ne kokios organizacijos centrui.

2. "M.P." rašoma, kad pakvietimai buvo grąžinti atgal "su lydraščiu, kad jie tokiems vienijantiems baliams nepritaria". Iš tikrųjų pakvietimai buvo grąžinti su p. V. Šeštoko pasirašytu laišku, kuriame buvo paminėta, kad "melburniškiai nerodo šiam baliui entuziazmo (ne taip, kaip pereitais metais)".

Jokio lydraščio su pasisakymu prieš vienijančius balius mes nesame gavę.

Rengėjai:

J. Gailius Č. Valodka
V. Bindokas St. Davalga

★

Aną kvestijonuojamą anoniminę žinutę atšaukiame ir kviečiame skaitytojus vadovautis augščiau paduotu Spaudos Baliaus Geelonge rengėjų pareiškimu, kuris anksčiau spausdintą žinutę išryškina ir patikslina! *Red.*

EUROPIETIS SPECIALISTAS OPTIKAS

Pritaiko Jūsų akims ir parduoda visų rūšių akinius. Darbo valandos kasdien 9-18 val., šeštad. 9-13 val.

8th Floor, Capitol House, 109 Swanston St., Melb., C.I. (Priešais Melbourne Town Hall)
Tel. 62-2231

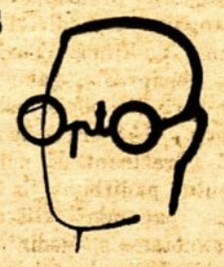

MARGAME PASAULYJE

LATVIJOS IR ESTIJOS NEPRIIMA Į LIUTERONŲ BAŽNYČIOS FEDERACIJĄ

Helsinkyje vykstant Liuteronų Pasaulio Federacijos Kongresui, latvių ir estų išeivių sluogsniuose sukėlė nerimo pavergtos Latvijos ir Estijos liuteronų dvasininkų vadovybės prašymai jų bažnyčias priimti į pasaulio federaciją. Protesto laiškai dar prieš Helsinkio suvažiavimą buvo išsiųsti iš JAV ir kt. kraštų. Latviai ir estai nurodo, kad pagal Federacijos statutą nariais į Federaciją tegali būti priimtos laisvos ir nepriklausomos bažnyčios. Tuo tarpu nei Latvijoje, nei Estijoje nėra religinės laisvės.

Estų liuteronų bažnyčia išeivijoje savo centrinę būstinę turi Stokholme ir narių esama 65.000; pastarieji išsklaidyti įvairiuose kraštuose šiapus geležinės uždangos. Latvių liut. bažnyčios centras randasi Seattle mieste, JAV, ir narių laisvajame pasaulyje turi 120.000. Helsinkyje kongreso metu veikė latvių ir estų arkivyskupų vadovaujamos režiminės delegacijos ir laisvojo pasaulio estų ir latvių delegacijos. Latvių sluogsniai pabrėžia, kad pavergtąją Latviją atstovaująs režiminis "arkivyskupas" Turs dar 1939 m. buvo kritikuotas. (E)

JAUNAVEDŽIAI SUSIPAŽĮSTA TIK VESTUVĖSE

Taip yra Pakistane. Vedybos yra suplanuotos tėvų iš anksto. Pakistanas turi 100 mil. gyventojų. Nors pažanga daroma visose gyvenimo srityse, tačiau didesnė gyventojų dalis neturi batų — vaikšto basi. Mėsa yra prabanga, matoma tik ant turtingųjų stalo. 80% gyventojų nemoka nei skaityti nei rašyti. Daugumas jų gyvena molinėse lūšnose. Gyventojai yra mahometonų tikybos ir taip religingi, kad sakoma, jog ir vagis nevagia nieko penktadieni, kuris yra mahometonų šventadienis.

JAUNIMO GRUPĖ Į SOVIETIJOS STATYBAS

Liepos 31 d. iš Vilniaus geležinkelio stoties į Sovietijos statybas išgabenti 29 jaunuoliai. Kaip paprastai, stotyje buvo surengtos iškilmės, kur kalbėjo Komjaunimo organizacijos atstovai, gi per radiją ir spaudą skelbta, kad išskeliavusių nuotaika buvusi pakili... Tuo būdu geri specialistai, reikalingi Lietuvoje vykdomiems darbams, tariamai savanoriškai gabenami į Kazachstaną ir kitas tolimas sritis. Tai viena lietuviškojo jaunimo trėmimo ir rusinimo priemonių. (E)

TAUTOSAKININKAI SUSIRŪPINO PRIEŠ 100 M. VYKUSIAIS TRĖMIMAIS

Vilniaus radijas liepos 30 d. teigė, kad prieš 100 metų daug lietuvių šeimų, dalyvavusių 1863 m. sukilime, iš Vilniaus ir Kauno gubernijų buvę išvežta į Saratovo stepių platybes. Tremtiniai buvę apgyvendinti Čiornaja Padina kaime. Pagal Vilniaus radiją, dabar į tą kaimą nuvyko Lietuvos Mokslų akademijos, lietuvių k. instituto dialektologijos — tautosakinė ekspedicija tirti lietuvių kalboje išlikusios lietuviškos tautosakos ypatumų. Ekspedicijai vadovavo akademikas prof. Larinas. Buvę užrašyta daugiau kaip 100 lietuviškų liaudies dainų, pasakų, smulkiosios tautosakos pavyzdžių. Dabar ten lietuviai kartu su kitų tautybių žemdirbiais gyveną Kirovo vardo kolchoze. Jų gyvenimas, buitis, keičiasi, tačiau savo kalboje lietuviai išlaikė net tarminius bruožus. (Tenka priminti, kad pirmo pasaulinio karo metu lietuvių tremtinių organizacijos turėjo ryšių su tais lietuviais, o Lietuvos Nepr. metu jų dalis grįžo į Lietuvą — E.) Dabar kyla klausimas, ar greitas laikas, kai galima bus tirti lietuvių tautosakinį palikimą ir kančias tų šimtų tūkstančių lietuvių, bolševikmečio metu ištremtų į įvairiausias Sovietijos sritis? (E)

ŠVAROS SĄSKAITA

Anglijoje ponia B. Ellis pasiuntė geležinkelių valdybai £8 sąskaitą motyvuodama, kad jos mergaitė nuolatos turi būti prausiama ir perrengiama, nes jie gyvena netoli stoties ir garvežių suodžiai viską suteršia Ji gavo iš geležinkelio valdybos čekį 30 šilingų sumai.

Kas tas morfinas?

Morfinas yra skausmo slopintojas (pain killer); jis yra milijonus žmonių išgelbėjęs nuo baisių skausmų, ypač per chirurgines operacijas, tad morfino išradėjas yra žmonijos geradarys, kurio tačiau vardą nedaug kas težino.

Morfino išradėjas yra Friedrich W. Sertuerner, paprastas vaistininkas Paderborno mieste, vėliau Hamalne. Jis ilgai dirbo savo laboratorijoje, jo kolegos vaistininkai juokėsi, tyčiojosi iš jo pastangų ir iš jo paties, bet kai jam pavyko morfiną išrasti, jis tapo daugelio užsieninių mokslo organizacijų nariu. Praėjus 12 metų nuo jo išradimo Jenos universitetas atsiuntė jam daktaro skrybėlę (suteikė daktaratą).

Pirmą kartą Sertuerner 1805 metais rašė apie morfiną "Journale der Pharmacie", 1829 metais jis parašė išsamų traktatą apie morfiną, kuriam davė pavadinimą iš miego dievaičio Morfijaus vardo. Mot, morfinas yra agens somni — miego agentas, miego variklis, miego sukėlėjas.

Jau keli šimtai metų prieš Sertuernerį buvo žinomas opiumas, bet Sertuerner buvo pirmas (tik 22 metų amžiaus), kurs savo mažoje laboratorijoje po ilgų bandymų ištyrė opiumo veikimo priežastį ir sėkmingai jį išanalizavo.

Morfinas gaunamas iš aguonų, augančių Azijoje ir pietų Europoje.

Opiumas yra ne vien vaistas, bet ir narkotikas. Fabrikuose iš aguonų pagaminti opiatai (taigi ir morfinas) turi didelę reikšmę medicinoje, bet tie patys opiatai plačiai, visame pasaulyje vartojami kaip malonus apsisvaiginimas ir tuo kenkia žmonijai, nes morfinistai ir kitokie opiofagai narkotizuodamiesi opiatais greit sugriauna savo organizmą ir ne laiku miršta, todėl narkotikų šmugelninkai ir pardavėjai yra visų valstybių įstatymais persekiojami, nors, antra vertus, kai kurios valstybės, pvz. raudonoji Kinija turi valstybines aguonų plantacijas ir opiatų fabrikus ir pati valstybė spekuliuoja narkotikais, gamindama juos daugiausia ne savo piliečiams, o eksportui į užsienius.

Daugybė žmonių yra dėkingi Sertuernerio išradimui, kuris išgelbsti juos iš skausmo ar suteikia laimingų užsimiršimo valandėlių, bet šimtai tūkstančių žmonių už tas "laimingas" maloniai apsvaigintas valandėles užsimoka nuolatiniu kenkimu savo organizmui ir perankstyva mirtimi.

(Dr.) J. Gbs.

PO SVETIMU DAUGUM

LSS AUSTRALIJOS RAJONO SKAUTŲ SKYRELIS

Redaguoja v.s. Antanas Krausas, 4 Grandview Ave, Maribyrnong, Vic. Tel. FU 8382

SKAUTAI IR SVAIGALAI

Lietuvoje skautai nevartojo svaigiųjų gėrimų, ir blaivumas buvo savaime suprantamas dalykas. Šiandien, gyvendami svetimose šalyse, veikiami svetimų papročių ir biznierių didelės reklamos, turime susirūpinti, kad išliktume ištikimi savo idealams. LSS statutas iki 21 metų amžiaus draudžia vartoti skautams svaigiuosius gėrimus. Tenka daryti žygius, kad šiam nuostatui nenusižengtume ir išliktume pavyzdžiu ir kitam jaunimui. Čia neįrodinėsiu alkoholio kenksmingumo žmogaus organizmui, bet tik pabrėšiu, kad visi gydytojai bei sveikatos autoritetai yra vaizdžiai įrodę, jog alkoholis ypač kenksmingas ir pražūtingas jaunam organizmui.

Todėl skautų vadovai ir tėvai turime rūpintis, kad nepilnamečiai visiškai nevartotų jokių svaigiųjų gėrimų. Kai kurie tėvai ruošdami savo nepilnamečiams gimtadienius bei šeimos pobūvius ir prie to paties pobūvio stalo vartoja svaigiuosius gėrimus, kas papiktina mažamečius. To reiktų būtinai vengti ir atitinkamai pagerbti savo vaikų gimtadienius blaivioje nuotaikoje be jokių svaigiųjų gėrimų. Nenusikalskime prieš savo mažamečius ir nepapiktinkime jų, nes neatkreipimas reikiamo dėmesio atneš liūdnų pasėkų.

Svaigieji gėrimai ne tik žaloja mūsų organizmą, bet silpnina ir mūsų valią bei charakterį, padaro svaigiųjų gėrimų vergais. Jei mes nepilnamečių neapsaugosime nuo svaigiųjų gėrimų, jie suaugę bus daugiau linkę į girtavimą ir gali pasidaryti visuotiniais svaigalų vergais. Kova su svaigiaisiais gėrimais yra nelengva. Geriausias ginklas yra saulėtas pavyzdys ir paties skautų vadovo ar tėvų blaivumas. Čia nieko nepadės nei ilgos kalbos, ilgi įrodinėjimai, jei mes patys neduosime gero pavyzdžio mūsų jaunesniesiems. Labai nusižengia tie, kurie net nepilnamečiams siūlo svaigiųjų gėrimų ir pradeda pratinti juos prie girtavimo.

Ir 21-nerių metų amžiaus skautas neturėtų pamiršti blaivumo. Jei jis ir vartos svaigiųjų gėrimų, tai turėtų niekuomet nepamiršti saikumo ir niekuomet nepasigerti, nes tai nusižengimas skautų įstatams. Nenusiženkime mūsų 10-jam įstatui: "Skautas blaivus savo mintyse, žodžiuose ir darbuose."

A.K.

RAJONO VIENETUOSE

"DŽIUGO" TUNTAS MELBOURNE

TĖVŲ SUSIRINKIMAS

Liepos mėn. 21 d. "Džiugo" tuntininkas ps. J. Makulis sušaukė skautų tėvų susirinkimą. Jį atidarydamas tuntininkas iškėlė lietuvių skautų reikšmę lietuvybės išlaikymui ir kvietė tėvus glaudžiai bendradarbiauti su skautų vadovais, vykdant jaunuomenės auklėjimą. Be jo pasisakė ps. kun. P. Dauknys, tėvų komiteto pirmininkas J. Antanaitis .Rajono spaudos skyriaus vedėjas v.s. A. Krausas ragino tėvus užprenumeruoti savo vaikams "Eglutę" "Skautų Aidą" bei "Pėdsekį" ir pagyvinti skautišką veiklą rengiant balių, koncertą, parodėles. Dėl iškeltų klausimų pasisakė ir tėvai. Tik glaudžiai bendradarbiaujant skautų vadovams su tėvais įmanomas sėkmingas skautų auklėjimo darbas.

SKAUČŲ VAIDINIMAS

Vyresnės skautės visu tempu ruošiasi vaidinimui, kuris įvyks apie rugsėjo mėn. vidurį. Pasirinktas veikalas Akivaros "Barbekiu", kuriame yra nemaža dainų ir šokių. Spektaklis greičiausiai įvyks Middle Parke.

Patobulintas indų plovimo būdas

"AUŠROS" TUNTAS SYDNEY

TUNTO ŠTABO POSĖDIS

Tunto veiklai pagyvinti buvo sušauktas Tunto Štabo posėdis, kuriame aptarta tolimesnių darbų programa. Tartasi ir numatyta: mokyklų atostogų metu padaryti iškylą, dalyvauti A.A.S.E. (egzilų sk.) sporto varžybose. Ilgiau sustota skautų popietės ruošimo reikalu. Draugovės vyksta pasiruošimai patyrimų laipsnių programoms. *Inf.*

SKAUTŲ POPIETĖ

Pirmą kartą šiais metais Sydnėjaus skautų popietė įvyko birželio mėn. 30 d. Bankstowno Lietuvių Namuose.

Skautės, prižiūrimos skaučių skyriaus vedėjos s. E. Laurinaitienės ir draugininkės v. sl. D. Skorulienės, paruošė popietei sumuštinius. Be to, kiekviena skaučių skiltis savarankiškai paruošė sumuštinių lėkštę įvertinimui. Teisėjų komisija susidedanti iš tuntininko ps. A. Alčiausko, draugininko v. sl. V. Šliogerio ir t. adjutanto v. sl. M.Rudžio, pripažino "Stirnas" laimėtojomis.

"Apšilimui" draugininkai sukvietė visus į ratelį ir prasidėjo žaidimai. Po valandėlės "žiužį" reikėjo baigti, nes jau scena buvo paruošta kino rodymui. Nuoširdus skautų rėmėjas L. Cox, kino operatoriaus rolėje parodė 1958-59 metų Rajoninės ir 1963 m. Jubilėjinės stovyklų filmus.

Po filmų, dar esant gyvai stovyklos nuotaikai, tuntas sustojo skiltimis konkursiniams žaidimams. Kiekvienas, nubėgęs į kitą salės galą, raštu turėjo atsakyti į klausimus, nemokantieji rašyti galėjo atsakyti piešiniais.

Antras žaidimas — lobių ieškojimas. Kieme reikėjo surasti 20 paslėptų juostelių. Paskutinysis — pirmosios pagalbos žaidimas. Pristatyti sužeistąjį į logininę. Sudėjus taškus, laimėtoju buvo paskelbta j. skautų skiltis, kuriai čia pat įteikta ir dovana — šokolado dėžė.

Po gražaus pasižaidimo pavieštėta. Susėdus prie garsiakalbio brolis M. Rudys su savo magnetofonu perdavė Jubiliejinės Stovyklos laužą. Gražiai girdėjosi Amerikos lietuvio ir Australijos lietuvių bičiulio J. Bachuno kalba, perduodanti vyr. Skautininkės Zailskienės sveikinimus mūsų skautams. Puikiai skambėjo dainos prie laužo.

Artėjant vakarui, patys tunto skautai ir skautės įdainavo į juostą ir čia pat išgirdo, kaip išėjo.

Popietė užbaigta pasivaišinant atsiųstuoju p. Rudienės puikiu tortu. Visi skirstėsi su džiugia skautiška nuotaika ir gražiais prisiminimais. *B-čius.*

"VILNIAUS" TUNTAS ADELAIDĖJE

TUNTO SUEIGA

Liepos mėn. 14 d. įvyko "Vilniaus" Tunto sueiga. Daugiausia laiko praleista prie laužo, dainuojant nuotaikingas linksmas dainas, pasirodant įvairioms skiltims. Ypač pasižymėjo jaunesniosios skautės, kurios savo nuotaikingais pasirodymais pralenkė kitus. Buvo kiek pašvesta laiko pasiruošimui Dariaus ir Girėno minėjimui, įvykstančiam ateinantį sekmadienį. Prie skautų dainų noriai jungėsi svečiai ir tėveliai ir sueiga pasibaigė linksma nuotaika. Sueiga baigta susikaupiant, bendrai sugiedojus "Ateina Naktis".

J.M.

DARIAUS IR GIRĖNO MINĖJIMAS ....

Liepos mėn. 21 d. Lietuvių Namuose tradicinis minėjimas atžymėti tragišką mirtį mūsų dviejų didvyrių Dariaus ir Girėno. Minėjimas prasidėjo 4 val. L.V.S. Ramovės pirmininko ps. Č. Zamoiskio įžanginiu žodžiu. Lakūnas Petkūnas patiekė įdomių atsiminimų ir jo pažintis su mirusiais didvyriais. Aviacijos majoras Pyragius pavaizdavo skirtumus tarp anų laikų lėktuvų ir dabartinių "jetų". Tuo užbaigta oficialioji minėjimo dalis.

Po pertraukos įvyko meninė dalis, kurioje dalyvavo visos jaunimo organizacijos — skautai, ateitininkai, sportininkai, savaitgalio mokyklos bei studentai. Studentus atstovavo jaunas pianistas K. Rudzenskas, "Šarūno" vyčių būrelio iždininkas. Skautai pavaizdavo liūdesio valandą su sargyba, kurią nešė sk. vyčiai. Viena sesė padeklamavo šios dienos reikšmei pritaikintą eilėraštį. Daug padainuota susibūrusių organizacijų dainų. Minėjimas baigtas Tautos Himnu. *J.M.*

Keliais sakiniais

— Rugpiūčio mėn. 1 d. prasidėjo LSS korespondencinis suvažiavimas, kuriam pravesti sudarytas prezidiumas, susidedąs iš čikagoj gyvenančių vadovų: pirmininko ps. J. Liubinsko, s. M. Jonikienės ir ps. Z. Jauniaus. Suvažiavimo metu išrinkta nauja skautų vadovybė ir aptarti sąjungai rūpimi klausimai.

— Savo 45-tam gimtadieniui paminėti LSS-ga ruošia Jubilėjinę Stovyklą, kuri įvyks Plymouth Mas. apylinkėse, netoli Bostono rugpiūčio mėn. 17 — rugsėjo mėn. 1 d. Būtų gražu, kad mes nepamirštume pasveikinti savo brolių ir sesių. Jubilėjinės Stovyklos adresas: Lithuanian Scouts Jamboree,

Camp Child, BSA
RFD — 2
Buzzards Bay, Mass, USA.

Australijos Rajonas savo Jubilėjinę Stovyklą turėjo šių metų pradžioje.

— Liepos 15 d. Lietuvos Jūros Skautija paminėjo gedulo dieną. 1933 m. liepos mėn. 15 d. Baltija pareikalavo trijų aukų. Žuvo trys jūrų skautai: Jasiukevičius, Šidlauskas ir Amulevičius Klaipėdoje. Liepos mėn. 15-ji virto mūsų jūrų skautų susikaupimo diena. Ir šiais metais jūrų skautų vienetai įvairiose pasaulio dalyse, išplaukę savo pastatais į vandenis, nuleido vainikus žuvusiems pagerbti. Paskutiniuoju metu yra žymiai pagyvėjusi jūrų skautų veikla. Amerikoje yra įsisteigę net jūros skautų tuntai, veikia net "Gintaro" korporacija, kurią sudaro skautai akademikai. Australijos rajono Jūros Skautų Skyriaus vedėjas jūr. ps. V. Vaitkus daro žygių jūros skautų veiklą pagyvinti. Jam sekmingai talkina j. ps. A. Gabas j. ps. A. Alčiauskas, s. P. Pilka

— Jubiliejinės Stovyklos metu įvyks skautų vyčių suvažiavimas, kuriame bus apsvarstyti ir galutinai išdirbti skautų vyčių nuostatai, tradicijos ir darbų planas ateinantiems 5 metams. LSB vyčių skyrius keta išleisti paruoštą vyčiams vadovėlį — atskirą knygutę. Tai labai lauktinas leidinys, nes pirmasis tokio pobūdžio v. s. A. Krauso suredaguotas "Vyčio Taku" jau senai nebegaunamas, laida išsisėmusi. Patikslinimas, tilpęs "M. P.", kad "Vyčio Taku" nėra vienintėlis iki šiol skautams vyčiams specialus leidinys — vadovėlis neatitinka tiesai. Tiesa, Vokietijoje ps. R. Norvydas leido skautams vyčiams žurnalą ir kitose vietovėse sk. vyčiai leidžia laikraštėlių, bet vyčiams vadovėlio, atskira knygute iki šiol nepasirodė, išskyrus "Vyčio Taku".

Jūr. ps. A. Gabas

PLAUKIT LAIVAI!

"Plaukit, lėkit, laivai! Žaiskit žuvėdros,
Niekas kilpos jums nebeužneria.
Ateis dar gyvenimas tikras ir giedras,
Atkiūliuos daug brolių iš užmarių..."

(A. Miškinis)

Nuo senų laikų, tiek iš vakarų, tiek iš rytų lietuviai buvo priešų užpuldinėjami ir teriojami. Net ir Baltijos pajūris nebuvo jiems saugus. Slibinų galvom pasipuošę vikingų laivai nekartą plėšė auksinę Lietuvos pakrantę, savo kraštą mylinčius žemaičius, kuršius ir prūsus. Gindamiesi nuo piktų priešų jie rasdavo puikų prieglobstį didžiulėse giriose ir pelkėse.

Burlaivis Lietuvos vandenyse

Miškas buvo lietuvio prieglobstis, o žemė — maitintoja. Lietuvis iš prigimties tapo žemdirbys, įaugęs abiem kojom į juodžemį ir smėlį. Kaip ąžuolas suleidęs giliai šaknis į prakaito ir kraujo prisigėrusią velėną, jis nenori niekur pajudėti, trokšta gyventi kartu su metų laikais.

Tačiau metai bėgo, laikai keitėsi, o kartu dingo iškirstos girios, kurių ir mūsų žymusis poetas taip ilgėjosi:

"Girios tamsios, jūs galingos,
Kur išnykote plačiausios,
Dienos praeities garsingos,
Kur pradingote brangiausios?..."

Su giriomis dingo ir didingoji senovės lietuvių karžygių praeitis, palikdama mišką, kaip liūdesio ir prisiminimo simbolį. Ogi čia pat, Nemuno žiotyse, marių ir jūros vanduo per amžius šniokštė. Visiškai pašonėje žėrėjo saulėje visų neramiųjų sesuo, visų drąsiųjų mylimoji, visų liūdinčiųjų nusiraminimas — Baltija. Tik retas į pajūrį užklydęs poetas apie ją prisimindavo ir kviesdavosi nauju simboliu.

Kaip puikiai apie Baltiją šneka vėl tas pats Maironis "Nuo Birutės Kalno" posmuose!

Per dvidešimt nepriklausomybės metų, laisvę atgavę lietuviai gavo progos tankiau aplankyti savąjį pajūrį. Į Palangą ir Klaipėdą vyko ne tik lepūs vasarotojai, bet ir sveikata trykštąs jaunimas, kurie netrukus pradėjo plaukioti savo laivais ir burlaiviais. Lietuvis pasijutęs laisvas pradėjo busti iš savo ilgo žemės miego, ėmė dairytis į tuos neramiuosius jūros vandenis ir, lyg per langą žvelgti į platųjį pasaulį. Kas vasarą prie jūros vykdavo šimtai moksleivių, studentų iš visų Lietuvos vietovių. Daugelis jų sėdėdavo Kuršių Neringoje vakarais su senais žvejais ir klausydavo jų pasakojimų apie smėlio užpustytus kaimus, apie klastingą vėją prie Ventės rago, apie negrįžusius brolius ir tėvus.

Prasidėjo uostų ir laivų statyba, atsirado svajonės apie didžiulį nuosavą prekybos laivyną ir tolimuosius kraštus. Jaunieji žemdirbių sūnūs pradėjo ilgėtis nebe vien tik ramios žemės po kojų, bet linguojančio denio ir vilnijančios horizonto linijos.

Netrukus Kaune, Šiauliuose, Panevėžyje ir Telšiuose ant kiekvieno didesnio ežero suplazdėjo baltos burės. Šalia jachtklubų ir vandens sporto mėgėjų atsirado visur jūrų skautų vienetai. Ne tik savo uniforma, bet ir savo užsiėmimais, darbais ir laikysena, nors ir toliau nuo jūros, jie stengėsi ugdyti ir kelti jūrišką dvasią ir meilę pačiai jūrai savųjų tarpe. Ne vienas iš jų tapo vėliau Lietuvos laivyno pirmaisiais vadovais, šturmanais ir kapitonais.

Štai dabar čia, toli nuo savos protėvių žemės ir pakankamai apsirūpinę bei susitvarkę savo kasdienį gyvenimą, daugelis iš mūsų turime puikias sąlygas nuvykti į bet kurį pajūrį ar pabuvoti jūros aplinkoje. Puikiai žinome, kaip yra gera ir sveika laisvalaikiu atitrukti nuo miesto triukšmo bei dulkių ir pakvėpuoti grynu jūros oru. Ūžiančios pakrančių bangos nevieną jaunuolį jaudinančiai paveikia ir uždega noru su jomis pasigrumti, palenktyniauti. O kiek paslapčių platūs horizontai ir jūrų gelmės slepia. Niekas tiek nepriartina žmogaus prie gamtos galingumo, kaip jūra, parodydama iš tikrųjų kokie menki mes esame, bet tuo pačiu iškeldama mūsų vidujinius polėkius ir troškimus bandyti, keliauti, pažinti, ieškoti.

Iš tolo dažnai stebime plaukiojant baltom burėm pasipuošusius laivelius ir, rodos, klausiam, kur ir ko jie ten plūduriuoja? Krante sėdint niekad nesuprasime ir nepajusime tos pakilios nuotaikos ir to įtempto žvalumo, kurį jaučia ir žino tie, ten prie vairo į baltas bures pasikinkę pažabotą vėją, putojančiomis bangų viršūnėmis skriedami. Nevienas jaunuolis norėtų ne tik nuo kranto stebėti, bet pats visą tai išbandyti, išmokti. Vyresnieji bei jaunuolių tėvai, patys to malonumo gal ankčiau neturėję, dažnai negali jų noro suprasti bei ką patarti. O iš tikrųjų kiekvienas jaunuolis gali išmokti plaukiojimo ir buriavimo meno be ypatingų išlaidų. Šiuo metu Melbourne, Sydnėjuje, Canberroje ir kitur veikia arba steigiami lietuvių jūrų skautų vienetai, kurie jau turi arba bendrom jėgom bando įsigyti savo plaukiojimo pastatus, burlaivius, baideres, motorlaivius.

Daug kas mano, jog jūrų skautas — tai jau turi būti ir jūrininkas. Jūrų skautų tikslas yra lygiai kaip sausumos skautų padaryti iš jaunuolių gerus, savo kraštą mylinčius piliečius ir tobulesnius žmones. Šalia viso to, dar supažindinti ir auklėti jaunuolius daugiau jūros aplinkoje ir jūriškoje dvasioje, o gyvenant toliau nuo jūros, praktikuoti ežeruose bei upėse.

Gyvenime, ypač jaunesniesiems, gal teks ne vienam atsidurti tokiose padėtyse, kuomet jūrinių dalykų, terminų, navigacijos bei laivų žinojimas bus ne tik labai naudingas, bet ir ne vieną gyvybę išgelbės. Tai jau ne sykį atsitiko dar visai netolimoje praeityje, karo metu. Tuo labiau, kai kiekvienas tikimės vieną dieną grįžti į gimtąją tėvų žemę, prie Baltijos krantų.

Mieli tėveliai ir vyresnieji kviečiami leisti savo sūnus ir dukras į jūrų skautų, skaučių eiles, kad jie ne tik sausumoje, miškuose, bet ir jūroje, ežeruose bei upėse būtų pakankamai saugūs pasiruošę ir savarankiški. Jūrų skautininkai ir budžiai visada mielai padės jaunesnieisiems broliams ir sesėms išeiti jūrų skautų programas bei užsiėmimus.

Gero vėjo!

Jūrų skautai laukia prieauglio

PO 14 m. NESIMATYMO

SUSITIKO DVI IŠ LIETUVOS PABĖGUSIOS SESERYS

Tokia antrašte Clevelando (USA) dienraštis "The Plain Dealer" liepos 21 d. laidoje plačiai aprašo adelaidiškės solistės Genės Vasiliauskienės susitikimą su savo seserimi Aldona Sandargiene, gyvenančia North Royalton, U.S.A.

Ten tarp kita ko rašoma:

"Skausmų ir sunkumų metai šią savaitę buvo pamiršti, kai dvi seserys susitiko po 14 metų.

Jos pabėgo iš savo tėvynės 1944 m., kai Rusija įsiveržė į Lietuvą. Jų prieglauda buvo Vokietija, kur penkerius metus gyveno išvietintųjų stovyklose.

Tada dvi seserys, ponia Sandargienė ir jos jaunesnė sesuo Vasiliauskienė išsiskyrė ir kiekviena su savo šeima jieškojo apsaugos ir ateities svetimame krašte".

Toliau rašinyje paduodami pačios G. Vasiliauskienės žodžiai:

"— Mano sesers vyras turėjo garantuotoją vykti į U.S.A., bet mes tokio neturėjome ir Australija buvo mums vykti geriausia vieta".

Toliau rašiny nurodoma, kad Vasiliauskai apsistojo Adelaidėje ir dabar gyvena papėdėje Adelaidės kalnų, aprėpiančių patį miestą, kad jie verčiasi iš biznio laikydami viešbutį pajūryje ir t. t.

Apie ponios Vasiliauskienės atvykimą į Jungtines Valstybes laikraštis taip rašo:

"Maža buvo vilčių, kad ji galės kada atvykti į Jungtines Valstybes. — Per pereitas Kalėdas į mano koncertą Adelaidėje atsilankė vienas Adelaidėje atostogavęs Amerikos lietuvis. Išgirdęs mano dainavimą, jis kvietė mane atvykti čia pakoncertuoti. Aš galvojau, kad tai neįmanoma. Tačiau mano vyras yra didelis entuziastas. Jis irgi pasakė: važiuok! Ir aš esu laiminga dabar būdama čia".

"Pilna gyvybės, šatenė ponia Vasiliauskienė išplaukė laivu iš Sydney prieš tris savaites. Iš San Francisco ji skrido lėktuvu į Clevelandą aplankyti taip ilgai nematytos sesers".

"Po dviejų mėnesių ji pradės savo koncertus".

"— Tikrai maloni proga pamatyti šį didelį kraštą, — ji pareiškia: — mano sesuo jau suplanavo išvykas į Cedar Point, Niagaros krioklius, Hot Springs, Ark".

Apie pačią Vasiliauskienę kaip dainininkę laikraštis šitaip rašo:

"Ponia Vasiliauskienė, lyrinis sopranas, dainavimo mokintis pradėjo dar Lietuvoje ir savo studijas tęsė Vokietijoje. Vėliau sekė dar privačios pamokos. Atvykusi Australijon ji ir toliau tobulino savo balsą".

Straipsnis užbaigiamas: "Muzika buvo atidėta į šalį Sandargų namuose North Royalton, kai dvi seserys išsėdėjo iki ankstyvo ryto liesdamos šeimos naujienas. Ponia Vasiliauskienė prisipažįsta, kad ji jau pradėjusi akciją atsikviesti Sandargų šeimą vizitui į Australiją".

V. R.

Solistė G. Vasiliauskienė birželio 26 d. išvykusi į Ameriką koncertuoti.

Gyvenimas smulkmenose

Kaip vyksta vajai ir rinkliavos, matyti iš adelaidiškių pasisakymų. Adelaidiškiai rinkėjai savo namams nugirsta tokių pasisakymų:

"Bent trys iš dešimties leidžiasi ilgėliau kalbinami ar prie duodamos aukos priduria kokį priekaištėlį.

— Ir galo nesimato...

— Teisybę sakai. Galo nepamatysim, nes liks Lietuvių Namai ilgiau, negu mes, juos pastatę, gyvens.

— Man tai tų namų nereikia...

— Manęs neįsileido į balių;, sakę, per daug nugėręs.

— Ten valdyboj tas Putelė per daug mandras." (*A.L.Ž.*)

Reikia manyti, bendruomenės vajaus talkininkai prisiklauso dar įdomesnių pastabų. Jeigu taip aukų rinkėjai vieną kartą drauge ir pasiimtų p. P. Alekną su savo aparatais...

Paskutiniu metu Sydnejuje plačiai nuskambėjo "linksmųjų brolių" dainos, kurios kaikuriuose sluogsniuose iššaukė ne taip jau labai linksmų atsiliepimų. Svarbiausia, kam tie "linksmieji broliai" prisistatė savanoriais ir tuo pačiu užgavę Lietuvos nepriklausomybės kovų karius savanorius. Aš gi sakyčiau — šiandie kiekvienas, kuris aktyviai dalyvauja mūsų lietuviškame gyvenime, yra ir idealistas, ir savanoris. Iš tų priekaištų atrodo, kad žodis "savanoris" yra jau kitų monopolizuotas ir niekas tenedrįsta juo pasivadinti! Neskaitant jau to, kad linksmieji broliai (kiekvienas jų atskirai) be savo dainų dar dalyvauja visoje eilėje kitų visuomeninio gyvenimo šakų, jie yra garbingi savanoriai ir idealistai, nes jų niekas dirbti neverčia, niekas neatlygina ir jie patys nereikalauja atlyginimo. Kas užsitarnavo visos tautos pagarbos, tų nenužemins jokios patyčios, nebent jie patys nesugebėtų įgytojo autoriteto išsaugoti. Klausimas — ar kartais nesame perdėtai jautrūs nekaltiems dalykams?

★

Visi mandri, kol sveiki, ir moteris nustumia į virtuvę. Bet moterys visus gimdo, beveik visus ir laidoja (pagal statistikas pačios ilgiau už vyrus gyvendamos), nors gyvenime dažnai su jomis nesiskaitoma. Štai, kad ir su senelių namais: ilgai vyrai kalbėjo tuo reikalu, bet pakalbėjo, pakalbėjo, taip ir paliko. Tuo tarpu moterys mažai kalba (nors joms ir priskiriama plepėjimo garbė!), bet imasi tiesiog konkrečių darbų, ir, esu tikras, kad Senelių namus veiklos išvargintiems vyrams pastatys moterys "plepūnės". Ar nereikėtų mūsų gyvenimą formuluoti pagal tokį devizą: vyrai pakalba, pakalba ir išgeria, o moterys pakalba, pakalba ir p a d a r o !

★

Mes visi žinome lietuvišką patarlę — kokie tėvai, tokie ir vaikai, tačiau išeivijos gyvenime šioji lietuvių liaudies išmintis galioja atvirkščiai — kokie vaikai, tokie ir tėvai! Kitaip sakant, kiaušinis vištą moko! Aš sakyčiau, kad lietuviškoji nacija arba rasė (jeigu jums patinka) neturėtų tiek pasiduoti, kad vaikai bėgiotų tik jiems patinkamais keliais, o tėvams beliktų vien jų batus valyti!

Justus

PROGA APLANKYTI GIMINES IR PAŽĮSTAMUS
J. A. V., KANADOJ

HISPANO - AMERICAN TRAVEL BUREAU

GRUPĖ LIETUVIŲ IŠVYKS
LAIVU "CANBERRA" 46.000 tonų
IŠ MELBOURNO 29 d. balandžio 1964,
IŠ SYDNEY 3 d. gegužės 1964.
Traukiniu per Kanadą ar per J.A.V. į Toronto, Čikagą.
Proga taip pat aplankyti pasaulinę parodą Niujorke.
KELIONĖ Į TEN IR ATGAL NUO £ 336.0.0
Informacijas teikia ALG. ŽILINSKAS,
24 Hardware St., Melbourne, C. 1., Vic.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

LIETUVOS SOVCHOZAI DIRBA SU NUOSTOLIAIS

Vilniuje liepos 10 d. įvykusiame pasitarime buvo visa eilė nusiskundimų nuostolingais sovchozais (plg. "Tiesa" 162 nr.). Pripažinta, kad daugelis pavergtoje Lietuvoje sukurtų sovchozų (vad. tarybinių ūkių) dirba vis dar nepatenkinamai, turi nuostolių. LKPCK žemės ūkio skyriaus vedėjas V. Kolesnikovas kaltino ne tik ūkių direktorius bet ir gamybinių valdybų vadovus, partinius komitetus. Leonpolio sovchozo direkt. J. Staniulis aiškino, kad rentabilumo kilimą stabdo trūkumai gamybos planavime. Kiti nurodė, kad esą nerealiai sudaromi planai, direktoriai nesą savarankiški ir pan.

Iš Maskvos atvykęs partijos CK žemės ūkio sk. atstovas F. Krestjaninovas Lietuvoje veikiantiems sovchozams prikišo ne tik nuostolingumą, bet ir tai, kad jie per mažai rūpinasi gyvulininkystės produktų gamyba, jie turį kompensuoti įsiskolinimą šaliai (suprask Sovietijai, Maskvos pristatymams) pieno ir mėsos gamyboje, kuris susidaręs šių metų pirmame pusmetyje nustatyto plano neįvykdžius. Per lėtai esą kaupiami ir sovchozų pašarai, be to, buvę neleistinai uždelsti šienapiūtė ir žolių silosavimas. Pagaliau dar prikišta, kad sovchozuose esąs per didelis administracinis personalas, per mažai siunčiama specialistų į gamybą. (*E*)

MINĖJO KAUNO "IŠVADAVIMO" SUKAKTĮ

Rugpjūčio 1 d. pavergtoje Lietuvoje paminėtas sovietų karių "dėka" įvykdytas Kauno miesto "išvadavimas". Kaip jau tokiais atvejais įprasta, girtasi įvairiais pasiekimais švietimo, pramonės ir kt. srityse. Vilniaus ELTOS korespondentą Kauno m. vykd. komiteto pirm. K. Lengvinas informavo apie miesto pramonę. Pagal jį, Žaliakalnis virstąs pramonine miesto dalimi; ten statoma tariamas "didžiosios chemijos gigantas" dirbtinio pluošto gamykla; greta jos statomas medvilnės verpimo fabrikas, o kiek toliau — gelžbetoninių konstrukcijų gamykla. Kaune šiuo metu veikia penkios aukštosios mokyklos, šįmet išleidusios 1286 specialistus. Lengvino teigimu, Kaune esama apie 300 kultūrinių įstaigų — tai daugumoje įvairūs klubai ir pan. komunistinio auklėjimo įstaigos. (*E*)

KĄ PASAKOJA IŠ LIETUVOS ATVYKĘ KOLCHOZININKAI

Neseniai Vakaruose atsiradę buv. Lietuvos kolchozininkai ELTOS atstovui pasakojo, kad pavergtos Lietuvos ūkininkai įvairiais būdais delsdavę jungtis į kolchozus. Be policinio pobūdžio priemonių, į kolchozinį ūkį vertė jungtis ir nepakeliami žemės mokesčiai. Steigiant kolchozus Lietuvoje, kaip nepageidaujamas elementas, į Sibirą buvo ištremti ne tik turėję 25 ir daugiau ha žemės, bet dažnais atvejais ir mažiau. Trėmimo pagrindas tremiamiesiems nebuvo pranešinėjamas. Išvežtųjų turtą pasisavindavo išvežimo vykdytojai ir jį paprastai pragerdavę. Iš trėmimo grįžusiems tik retais atvejais leisdavo apsigyventi jų buvusioje troboje; reikėdavę pažinčių ir "patepimų".

Likusieji gailėdavo į Sovietijos gilumą ištremtųjų, tačiau ir patys drebėdavę dėl savo kailio. Laukdavo masinių išvežimų. Nors santykiai likusiųjų tarpe buvo draugiški, tačiau per sunkųjį laikmetį atsirasdavo parsidavėlių — skundėjų. Lietuvos kolchozininkai, leisdami skurdų gyvenimą, neturi vilčių, kad gyvenimas greit palengvėtų. Žmonės vis tebegalvoja: pakeitimų galėtų atnešti karas. (*E*)

KEPURĖ DEGA

— Jonas — Aš vis girdžiu žodį "kvailys", tikiuosi, kad jūs nekalbate apie mane.

— Antanas — Nebūk toks priekabus, lyg pasaulyje nebūtų kitų kvailių.

ROBERT RAID

ESTAI RUSŲ PRIESPAUDOJE

(IŠTRAUKA IŠ KNYGOS "WENN DIE RUSSEN KOMMEN")

Vos pastebimas šypsnys perbėga jo veidu. "Kietas? Taip, Raidai, toks ir palikai. Bet per tą laiką pasidarei nervingas, vėliau pavargęs, pagaliau prislėgtas! Mačiau, kad pačiam nelengva. Bet drauge pastebėjau, kad esi ištvermingas. Nepalūžai! Kiekvienu atveju laikei iškėlęs galvą, niekam nesilenkei, nebijojai — bent, mažiausiai, neparodei, kad bijai! Daug atlaikei ir dar daug atlaikysi, Raidai! Tavo laimė, kad daug kas tavęs neįvertina! Iš tavęs būtų nepamainomas karys — kietas, ištvermingas ir gudrus!"

"Gal greit pasidarysiu kareiviu, drauge Roogai"

Jis primerkia akis. "Saugokis kvailysčių, Raidai. Būtų gaila, jei pakliūtum į Pagari!" (Pagari — garsus NKVD kalėjimas Tallinne, Vert.).

Tada jis pasiduoda į mane: "Žinau, ką galvoji, Raidai!. Daugiau tavęs neklausinėsiu. Sakyk, ką turi ant širdies?"

Tylomis tik patraukiu pečiais.

Jis pasižiūri į raudoną raištį ant rankovės. "Gal tavo nuotaiką drumsčia naikinamieji batalijonai?"

"Gal ir tas, drauge Roogai".

Jis tik nusikvatoja: "Prisiklausei vaiduoklių istorijų, Raidai, ką? Gal tos istorijos trukdo pačiam miegoti?"

"Manot, kad tos istorijos išgalvotos?"

Roogas atsistoja ir pereina per kambarį. "Gal ir ne. Bet — miško broliams jokio pasigailėjimo!"

"O moterims ir vaikams?"

"Tai tik pagąsdinimui!"

"Ar reikia stebėtis, kad atsirado miško brolių? Matote — aš pasitikiu Jumis, kitaip tylėčiau."

Roogas sustoja nugara į mane: "Ne!"

"Argi nebuvo elgiamasi taip, drauge Roogai, kad estai pasidarytų sovietinio režimo priešai? Argi nesistengta privesti mūsų žmones prie beviltiškumo?"

"Gana, Raidai! Užteks!"

"Sakykite — kodėl vyrai pasitraukė į miškus? Ar visa tai, kas buvo daroma, neišvengiamai to reikėjo? Argi tai buvo kelias palenkti mus komunizmo keliu?"

Roogas atsisuka ir sustoja prie manęs. "Partijos negalima kritikuoti, Raidai! Be to — viską sprendžia Maskva!"

Aš tik nusišypsau. Roogas sėdasi ir žvelgia į mane piktomis akimis. "Tau juokas, Raidai! Kas, po velnių, tau davė teisės juoktis? Tu juokiesi iš mūsų — komunistų?"

"Visai aš nesijuokiu, drauge Roogai! Man tik keista, kad tokie žmonės, kaip Hoffas, Pasternakas, Goldbergas ir kiti anksčiau buvę kapitalistai turi teisės prievartauti estes moteris ir kankinti estus vyrus, o jūs kalbate apie komunizmą!"

Roogas trenkia kumščiu į stalą. "Užčiaupk savo nasrus, Raidai! Tokios kalbos man nepatinka! Viską sprendžia Partija ir Maskva! Mums nesuprantami jų nuosprendžių pagrindai, bet Kremliaus draugai neklysta, supranti!? Be abejo, jie žino, kodėl tokie Goldbergai ir Pasternakai tausojami!"

Pasitraukiu butelį ir nugeriu. "Bet kam visi tie žiaurumai, drauge Roogai? Argi neįmanoma be jų — kitaip kovoti?"

"Sakai, kitaip. Ispanijoje lygiai buvo tas pats! Dar daugiau — ten buvo daug nuožmiau! Su tuo aš pats jau apsipratęs. Juk tu žinai, kad aš dalyvavau internacionalinėje brigadoje! Mūsų tarpe buvo tikrų vyrų, ne tokių blakių, kaip čia! Kai pakliūdavo į mūsų rankas Franco vyrai, juos ištikdavo lygiai tas pats, kaip šiandie pakliuvusius miško brolius. Mūsų komisarai nuolat mums kaldavo į galvas — mes turį priversti frankistus atprasti kovoti su mumis!"

"Kas anuomet buvo jūsų komisarai, drauge Roogai?"

"Beveik visi rusai, iš Rusijos gilumos. Dalis žydų".

"Tokių, kaip Feiginas?"

"Aišku. Tarp kita ko girdėjai, kad Feiginas kritęs?"

"Ne".

"Feiginas buvo specialiais uždaviniais parašutu nuleistas į Suomiją, užfrontėje. Ten sugautas ir sušaudytas. Šito Feiginas visai nesitikėjo. Na, užmirškime jį — jis kirtęs".

"Prisiminėte Ispaniją, drauge Roogai?"

"Teisingai. Kartais į mūsų rankas patekdavo ir vokiečių arba italų. Tai būdavo juoko! Ir dabar prisimenu, kai pakliuvo į mūsų rankas du vokiečiai — visai jauni vaikiūkščiai! Vienas leitenantas o kitas viršila".

"Na ir?"

"Savaime suprantama, jie nenorėjo kalbėti. Tada susmeigėme jiems durtuvus į jų užpakalius ir sukinėjome tol, kol prabilo. O vėliau — . O kiek vienuolynų Ispanijoje! Kiekvienam mūsų užimtam vienuolyne kunigams ir vienuoliams nupjaustydavome vyriškumo ženklus — juk tie dalykai jiems nereikalingi! O kai mūsiškiai iki soties prisijuodavo, mes juos pribaigdavome. Dar gražiau būdavo su moterų vienuolynais! O, mūsų vyrai buvo godūs moteriško kūno! Tada jos eidavo iš rankų į rankas! Būdavo ir kitokių juokų, kurie užtrukdavo dienomis! Suprantama, vėliau jos būdavo visos nušaunamos".

"Argi viso to neišvengiamai reikėjo, drauge Roogai?"

Jis tik suraukia antakius. "Ne mums tai spręsti, Raidai! Ar jau tau darosi bloga nuo tokių istorijų?"

"Dar ne, visai ne, drauge Roogai".

"Puiku! Vyras turi viską atlaikyti! Viską, Raidai! Ir — kiekvienas vyras žino savo kelią. Tikras vyras žino, kur ir kam jis priklauso! Aš tik norėjau su tavim pasikalbėti, Raidai: juk tu žinai fronto padėtį. Galimas daiktas, netrukus išeis specialus įsakymas, kurį aš gausiu ir pačiam perduosiu. Tą įsakymą tegaliu pravesti tik per tave, Raidai! Reikalas liestų mašinų evakuaciją ir mūsų įmonių sprogdinimą. Tu iš manęs tokį įsakymą gausi ir pats perduosi jį visoms įmonėms". Staiga jis atsistoja: "Dabar eik namo, Raidai! Tikiuosi, kad tu dabar žinai ir supranti, ką turi daryti!" Jis man stipriai paspaudžia ranką.

★

Kruvinasis liepos mėnuo baigiasi. Šiaurinė Estija dar vis rusų teroristų rankose. Dar vis tebesiautėja naikinamieji batalijonai žudydami, prievartaudami, kankindami ir degindami. Dar vis tebepykši naganų šūviai NKVD rūsiuose. Kasdien ir kas valandą plūsta estų kraujas.

Miškuose, pelkėse ir laukuose vis dar beviltiškai tebesikauna laisvės kovotojai. Jie sprogdina geležinkelius, tiltus, rusų transporto ir municijos traukinius. Su kruvinais nuostoliais pavyksta jiems kartais išlaisvinti vieną kitą miestelį ar kaimą. Tačiau priešo persvara perdaug didelė! Šie vyrai žino, kad jiems nėra pasigailėjimo, net nelaisvės! Mirtis — tik mirtis jiems gailestinga! Tačiau vargas tam laisvės kovotojui, kuris gyvas pakliūva į rusų rankas! Raudonarmiečiai lygiai kaip ir NB (naikinamųjų batalijonų) išsigimėliai pagautąjį nukankina iki mirties — tas trunka valandų valandas. Kovotojai už Estijos laisvę žino, kad jie tegali tik mirti, todėl jie ir kovoja kietai, neatlyžtamai ir gudriai! Kova be malonės, be pasigailėjimo! Mirštančios tautos beviltiška kova!

Mieste kursuoja pasiučiausi gandai: "Vokiečiai jau prie Tallinno!", "Vokiečiai atmušti ir Riga jau vėl rusų rankose", "Vokiečiai užėmę Narvą ir rusai atkirsti", "Vokiečiai sumušti ir rusai jau Rytprūsiuose!" ir t. t. Bet kaip iš tikrųjų? Vokiečiai dar vis prie Tartu, Estija dar vis padalinta į dvi dalis. Vokiečiai nebėga, bet jie ir nesistumia pirmyn. Pasklidę gandai yra paskleisti arba komunistų agentų arba nusiklausius suomių radijo, kuris dabar tris kartus į dieną perduoda žinias estų kalba. Melagingų komunistų pranešimų motyvai labai aiškūs, bet kuriems velniams tie optimistiški ir nepagrįsti pranešimai iš Suomijos? Gal mūsų šlauniniai broliai nori mus paguosti, padrąsinti? Tai yra meškos patarnavimas, nes tais pranešimais jie sužadina iliuzijas, kurių pasekoje dar labiau liejasi estų kraujas.

★

Šiandie saulė brenda per dangų tokia raudona! Manyje jausmas, lyg būtų pakibęs koks nors reikšmingas, pasaldintas kvapas ore. Taip, kvepia krauju, tai kritusiųjų Pabaltijy kraujas!

Atpažįstu Herberto žingsnius. Jis nueina į savo kabinetą. Užeinu pas jį. "Girdėjai jau, ką?"

Herbertas tik linkteli galva. "Taip. Naujas naujokų ėmimas. Jeigu tokia padėtis užtruks dar keletą dienų, jie ir šiuos susems".

"Ne, to nebus. Kokia fronto padėtis dabar?"

Herbertas nervingai užsidega cigaretę. "Lietuviams ir latviams daug geriau, negu mums. Nei Lietuvoje, nei Latvijoje rusai negalėjo pravesti mobilizacijos. Visa laimė, kad pietinė Estija nuo šios prievolės laisva". O čia dar tūkstančiai turės stoti".

Visai nepasibeldus Helė ineina vidun. "Raidai! Visur tavęs jieškau. Roogas nori tavęs!"

"Gerai. Tuojau ateinu". Tarpdury dar pasakau Herbertui: "Justas bibliotekoje ir pasakyk jam, tegu vakare pas mane ateina. Stenkis susitikti su Julium".

Įeinu į Roogo kabinetą.

"Buvai, kiek spėju, pas Herbertą?"

"Taip".

"Kaip tavo ir Herberto reikalai? Jums reikia irgi registruotis? Abu man labai reikalingi!"

"Herbertas ir aš esame atsargos karininkai,

(Nukelta į 5 psl.)

SPORTAS

Redaguoja: Antanas Laukaitis
38 Cheltenham Rd., Croydon, N.S.W. Tel.: UJ 4898

SPORTAS ADELAIDĖJE

MARIJA IR DON ATKINSON GRĮŽO Į ADELAIDĘ

Nors N. Zelandijoje gyvenimas jiems ir labai patiko, bet artimųjų ilgesys sugrąžino juos atgal į Adelaidę.

VYTIS — SOUTH 43:89

Pirmoji vyrų krepšinio komanda gerai pasirodė pirmam kėliny. Vytiečiams pakenkė rungtynių teisėjai, kurie buvo žymiai griežtesni lietuviams. To pasekoje J. Gumbiui ir R. Petkūnui dėl penkių pražangų apleidus aikštę, teko smarkiai pralaimėti prieš pirmenybių lyderį. Taškai: J. Gumbys 18, R. Petkūnas 12.

VYTIS (rezervas) —A.S.K 36:37

Lygioje kovoje sėkmė lydėjo latvius. Taškai: E. Gudelis 16. E. Pocius 12.

VYTIS (jauniai) — UNITED CHURCH 27:55

Smarkiai pralaimėta prieš pajėgius Church krepšininkus, kurių komandoje žaidžia keli rinktinės vyrai. A. Vasiliauskui susirgus vytiečiai žaidė silpnesnėje sudėtyje. Taškai: V. Levickis 17, A. Radzevičius 6, G. Šimkus 4.

MERGAITĖS

VYTIS I — PANTHERS 34:31

Rungtynės laimėtos, bet sužaista labai blankiai. Taškai: R. Andriušytė 21, M. Šiukšterytė 5.

Žymiai progresyvesnės jaunosios vytietės. Apie jas komentuoja nusipelnęs sporto darbuotojas Baly Nemeika:

"Pavyzdinė Vyties komanda — šią garbę galima drąsiai priskirti jaunųjų mergaičių komandai. Iš ankstyvesnės jaunių komandos perkėlus į I-mą mergaičių komandą K. Baškutę, E. Pociūtę ir L. Kuncaitytę, jaunių komandoje tepaliko E. Matiukaitė ir vieną sezoną žaidusi 12-kos metų N. Vyšniauskaitė.

Užtikrinant tolimesnį šios komandos gyvenimą buvo įjungtas didelis būrys jaunų (10-15 m.) žaidėjų ir dėl to komanda buvo nukelta iš II-ros į V-tą diviziją. Naujai įsijungusios į komandą žaidėjos pasirodė dideliai sąžiningos treniruočių ir vėliau rungtynių lankyme. Noras daryti pažangą, didelis ryžtas ir kalnai energijos buvo visų žaidėjų pažymys.

Naujoji Klubo valdyba šiai komandai treniruoti paskyrė Vladą Marcinkevičių, anksčiau buvusį gerą krepšininką ir pirmos vyrų komandos trenerį. Treneris, matydamas žaidėjų nuoširdžias pastangas, pats greitai buvo pagautas jų entuziazmo ir stengiasi kiek įmanoma perduoti krepšinio žaidimo "paslaptis" jaunosioms žaidėjoms. Atrodo, kad trenerio pastangos jau neša vaisius. Antrame varžybų rate dar einama be pralaimėjimų.

Didelius nuopelnus už komandos pasisekimus reikia priskirti žaidėjų tėveliams. Jie dalyvauja su dukromis kievienoje treniruotėje ir visose varžybose pergyvena nemažiau už žaidėjas varžybų "karštį".

Dabar komandą sudaro: kapitonė *E. Matiukaitė, N. Vyšniauskaitė, A.* ir *G. Krivickaitės, M. Lapienytė, M. ir V. Keršytės, B. Latvėnaitė ir Germanaitė.* Be šių žaidžiančių žaidėjų treniruotes lanko *V. Petrėnaitė,* dvi trenerio dukros ir *Vitkūnaitė.* Klubo valdybai per A. Merūną parūpinus ir žaidėjų tėveliams finansavus ši komanda įsigijo gražius treningus, kas dar daugiau pabrėžia komandos tvarkingumą ir pavyzdingumą.

Antram varžybų ratui einant prie pabaigos buvo labai pasistengta ir nugalėtos pirmaujančios ketvertukės komandos, kas sudarė galimybės užimti ketvirtą vietą. Reikia dar poros laimėjimų, ir bus atviras kelias į ketvirčio finalus. Pažymėtinos paskutinių savaičių pergalės prieš komandas, kuriom.s pirmam rate buvo dideliais taškų skirtumais pralaimėta.

VYTIS — PANTHERS 25:20 (15:12)

Taškai: N. Vyšniauskaitė 10, A. Krivickaitė 8, E. Matiukaitė 4 ir M. Lapienytė 3. Labai svarbus ir netikėtas laimėjimas buvo prieš augštesnes ir daugiau patyrimo turinčias vengrų mergaites. Vytis — Budapest 21:20. Taškai: A. Krivickaitė 8, N. Vyšniauskaitė 6, G. Krivickaitė 5 ir M. Lapienytė 2. Laimėta labai didelėmis pastangomis. Buvo labai ruošiamasi laimėti trečią laimėjimą iš eilės prieš patyrimu ir amžiumi vyresnes Olimpians komandą. Šios kovos neteko matyti, kadangi priešininkėms neatvykus laiku laimėjimas 20:0 užskaitytas vytietėms.

Rungtynių metu visos žaidėjos žaidžia gerai, nors ir ne visada laimi komandai taškų. Aišku, visoms žaidėjoms trūksta dar daug žinių ir patyrimo, bet daug ką atstoja ryžtas.

Dabartiniu metu ši komanda daugiausiai turi lietuvių žiūrovų, nors žaidžia žemesnėje klasėje.

Panašiais pagrindais reikėtų suorganizuoti ir berniukų (jaunių — 10-14 m.) komandą. Dabartinė jaunių komanda einanti be pralaimėjimų, stokoja rezervų ir labai skirtingi žaidėjai savo amžiumi. Šie trūkumai geram treneriui K. Jaciunskiui sudaro didelių apsunkinimų."

STALO TENISAS

Vytis I — B.P. 7:2 A. Gudaitis 3, P .Snarskis 2, P. Urbašius 2.

Antroji vyrų komanda laimėjo kuklesniu rezultatu. Komandos kapitonas A. Stepanas tris savaites ruošėsi egzaminams ir nerungtyniavo. Trečių metų medicinos kursą Antanas išlaikė augščiausiu (3rd Distinction) pažymiu.

Vytis II — Hyde Park 1:8 V. Maželis 1.

Mergaičių I-ji komanda pralaimėjo prieš Woodville 3:6. I. Gudaitytė 3.

Nepasisekė ir antrajai mergaičių komandai prieš Hyde Park — 4:5. B. Mikužytė 3, A. Urnevičiūtė 1.

ŠACHMATAI

Šiame sezone pralaimėjimo nepatyrusi pirmoji komanda sužaidė pirmą kartą lygiomis. Vytis — Adelaide 2½:2½. Šiuo metu vytiečiai lentelėje užima antrą vietą.

R. Sidabras

DĖMESIO!!! **DĖMESIO!!!**

MURRAY'S H.F. STORES perspėja visus savo klijentus *nekreipti* dėmesio į gandus, liečiančius *siuntinių siuntimą į U.S.S.R.*

MURRAY'S H.F. STORES siunčia siuntinius, kaip siuntusi. *Jeigu nori būti garantuotas,* kad tavo siuntinys bus gautas tvarkingai, kaip visada, tad savo siuntinius *siųsk tik per*

SENIAI ĮSISTEIGUSIĄ, PILNAI REKOMENDUOTĄ IR AUTORIZUOTĄ FIRMĄ

MURRAY'S H. F. STORES

646 GEORGE STR., SYDNEY TEL. 26 1768

Mes esame kontrakte su V/O. Vneshposyltorg — Maskva jau 14 metų!

CIVILIZACIJOS STEBUKLAI

Civilizacijos pažangai lėtai augant šimtmečiais, dabar jos tempas pasidarė toks greitas, kad visos permainos įvyksta mūsų akyse. Kas anksčiau atrodė neįvykdoma svajone, šiandien virto realybė. Prisiminkime tik aviacijos sritį.

Žmonių ir automobilių skaičiui smarkiai augant, atsiranda skubus reikalas didinti derlingų žemių plotą ir sutrumpinti susisiekimo kelius. Dėl to atsiranda ir šiose srityse projektai, kurie prieš kiek laiko atrodytų stebuklais. Čia nurodysime tik porą tokių.

New Yorke statomas Verrazano tiltas per sąsiaurį, skiriantį Staten Island nuo Brooklyno. Tiltas bus 4,260 pėdų ilgio, taigi ilgiausias tiltas pasaulyje. Jis bus 280 pėdų virš vandens, todėl po juo galės plaukioti didžiausi laivai. Numatoma, kad keturi plieniniai kabeliai turės išlaikyti 84 tūkstančių tonų svorį (pats tiltas svers 39 tūkstančius ir judančios per tiltą mašinos 45 tūkstančius). Tilto kaina — 325 milijonai dolerių.

Taip pat JAV statomas tiltas — tunelis per Chesapeake įlanką tarp Baltimorės ir Washingtono. Kadangi į šią įlanką plaukia jūrų laivai, tiltas turės kabėti 200 pėdų aukščiau įlankos. Ši įlanka per gili, kad galėtų kasti tunelį, todėl projektuojamas kelias, 17 ž mylių, susidedąs iš eilės tunelių bei kabančių tiltų. Šis projektas kainuos apie 400 milijonų dolerių.

Įvairių projektų didingumu pasižymi ir Australija. Ji projektuoja panaudoti tų upių vandenį, kurios teka nuo Australijos Alpių kalnų į Tasman jūrą. Šie kalnai yra 30 mylių į pietus nuo Sidnėjaus. Trys didžiausios upės: Murray, Murrumbidgee ir Darling teka į Indijos jūrą ir drėkina kraštо derlingiausią dalį. Bet kita teritorijos dalis be vandens atrodo kaip tikra dykuma.

Dabar projektuojama kaip tą teritoriją padaryti derlinga. Kalnuose turint didžiausią vandens rezervuarą, projektuojama sujungti visas kalnų upes į vieną vandentiekį, kuris pilnai patenkintų pietų Australijos drėkinimą. Tiesa, šis projektas nepigus, kainuos daugiau vieno mimijardo dolerių. Reikia statyti 7 didžiausias užtvankas, 100 mylių tunelius ir 80 mylių viadukus. Tokiai statybai reikalinga daug tinkamų darbininkų, kurių kaip tik Australijoje stokojame. Tuo tikslu keleriopai padidintos imigrantų kvotos. Galvojama, kad projektą įvykdžius, tinkamas žemės kultūrai plotas Australijoje padvigubės, o gal net patrigubės.

Savo sumanymais neatsilieka ir Europa. Jau pravestas tunelis po Monblano kalnu. 7 1/4 mylių ilgio tunelis jungia Prancūziją su Italija. Per metus juo gali pasinaudoti 40 tūkstančių sunkvežimių ir 400 tūkstančių lengvų mašinų. Jis palengvino susisiekimą tarp Paryžiaus ir Romos. Anksčiau reikėjo važiuoti per Brennerio viršūnę ir sugaišti 36 valandas. O dabar tuneliu vykstama tik 15 minučių. Tunelis kainavo, tik 40 milijonų dolerių.

Milžinišką projektą turi Olandija. Ji nori statyti pagal visą Šiaurės jūros pakrantę naują pylimą. Kaip žinoma, Olandijoje jūros paviršius yra aukščiau dirbtinai apsausintos pakrančių žemės ir tie rajonai saugomi dirbtinais pylimais. Bet 1953 metais šie pylimai buvo dalinai sugriauti ir vanduo užpylė šimtus akrų žemės, sunaikino 42 tūkstančių namų, žuvo daugiau kaip 2 tūkstančiai žmonių. Po dviejų metų šioji nelaimė vėl pasikartojo. Naujo pylimo pastatymas kainuos 750 milijonų dolerių. .... (*Dirv.*)

APIE LATVIUS

"DAUGAVOS VANAGŲ"

(buv. latv. karių) organizacijos pirmininkas V. Janums iš Vak. Vokietijos išskrido į Australiją, kur su paskaitomis apie būklę okup. Latvijoje, kovą už Latvijos išlaisvinimą ir kitomis temomis aplankys "Dauguvos vanagų" skyrius. — Toji organizacija turi daug narių visame laisvame pasaulyje, palaiko patriotines karines tradicijas, sutelkia žymias lėšas paramos reikalingiems tautiečiams sušelpti ir šiaip aktyviai dalyvauja latvių tremties gyvenime. (E)

FILMAS APIE VOKIETIJOS LATVIŲ GYVENIMĄ

Latvis filmininkas Valfred Lėmanis ruošia dokumentinį filmą apie Vokietijos latvių gyvenimą. Darbą baigs spalio mėnesį. Filmas bus dalinai spalvotas, jo rodymas truks apie 45 minutes. Filmas atvaizduos latvių organizacijų, Miunsterio latvių gimnazijos, "LATVIJOS" laikraščio ir kitų latvių įstaigų veiklą, įvairius parengimus, epizodus iš gyvų ir mirusių latvių kultūrininkų gyvenimo ir kt. — Lėmanis sudarė ilgalaikę sutartį su vokiečių II-ja televizijos programa Mainze filmams Afrikoje ir kitur, kur jis jau anksčiau filmavo vokiečių televizijų stotims. (E)

"IŠVALYTA" LATVIŲ RAŠYTOJŲ ORGANO "KARVGS"

("Vėliava) redakcija Rygoje, pašalinant iš jos V. Kalpinš, A. Skalbe ir E. Sokols, kuriems priekaištaujama, kad jie atsitolinę nuo socialistinio realizmo literatūroje. (E)

ESTAI...

(Atkelta iš psl. 4)

draugе Roogai. Atsargos karininkai tuo tarpu dar nepašaukti".

"Tvarkoj. Ponai karininkai dar turi laiko. Kas dar iš komisarijato turi registruotis?"

"Be Tamstos dar Hoffas, Valentinas, Sildas, Tammas, Karu Malinin!"

"Rusų tas neliečia, Raidai! Aš pats esu naikinamuose batalijonuose. Hoffas — palieka vadovauti įstaigai. Valentinas taip pat priklauso N. B. — jo mobilizacija neliečia".

"Tuomet iš mūsiškių turi registruotis tik Tammas, Sildas ir Karu".

"Jie — permažos žuvys — jiems nieko negaliu padėti. Tave ir Herbertą dar galėjau sulaikyti. Tuojau atsiklausk visų įmonių direktorių, kad jie vėliausiai ligi trečios valandos po pietų patiektų man sąrašus tų žmonių, kurie įmonėse nepamainomi, bet prie kiekvieno turi būti atitinkami motyvai!"

Einu prie durų. "Raidai!"

"Klausau, draugе Roogai".

"Rytoj prasideda Tallinno gynybos sustiprinimai. Visi gyventojai turi prisidėti. Paruošk visiems mūsų tarnautojams liudijimus, kad jie nuo tų darbų atleidžiami. Liudijimus pasirašau aš pats. Viskas, Raidai!"

Grįžtu į savo kabinetą. Paruošti liudijimus nuo sutvirtinimo darbų. Ir pats Roogas juos pasirašo! Staiga pakeliu galvą. "Kliaudija, tuoj bėk į miestą ir parnešk tris lakštus raudono kartono".

"Kam?"

"Ne tavo reikalas. Tuoj pat skubėk!"

Kliaudija tik patraukia pečiais, pasiima rankinuką ir išeina.

Griebiuosi telefono — juk visos įmonės turi būti painformuotos.

Tuo tarpu grįžta Kliaudija ir padeda tris raudono kartono lakštus man ant stalo. "Nuo kada jums patinka raudona spalva, draugе Raidai?"

Paėmęs žirkles kartoną sukarpau į korteles maždaug tokio dydžio kaip partijos nario bilietas ir su jomis nueinu į mašininkių kambarį. Helė ištiesia ranką: "Nori, kad tau ką parašyčiau?"

"Ačiū, Hele, šitą aš parašysiu pats".

Ir Baranina ištiesia kaklą. "Ką gi taip rašysite, draugе Raidai? Juk jūs pats niekad nerašote!"

"Specialiu draugo Roogo pavedimu, draugе Baranina". Pats sėduosi prie mašinėlės ir rašau: Vardas, Pavardė, gimimo data, adresas. Toliau: "Atleistas nuo miesto apsaugos sutvirtinimo darbų". Sau pačiam įrašau pridėdamas: "Atleistas nuo miesto sutvirtinimo darbų ir karinės prievolės". Tas pats tekstas Herbertui ir Sildui. Kaip su Karu? Ne. Tuo žmogum nepasitikiu. Tammui? Puikus vyriokas, bet per didelė rizika.

Su paruoštomis kortelėmis grįžtu pas Roogą.

"Na, pažymėjimai jau paruošti?"

"Taip, draugе Roogai. Prašau pasirašyti". Prieš jį ant stalo padedu korteles. Jis paima vieną ir staiga pakelia galvą. "Raudonos? Ar visus pažymėjimus išrašei ant raudono kartono?"

"Maniau, kad taip bus geriau".

Roogas nusijuokia. "Bet kodėl, Raidai?"

"Stipresnis įspūdis, ypač rusų žandarams, draugе Roogai".

Dabar jis pradeda iš tikro kvatotis. "Tik pagalvok! Dabar ivanai palaikys visus mano tarnautojus senais bolševikais! Ha, ha! Gudrus esi, Raidai!"

Tada jis atidaro stalčių išėmęs antspaudą pasideda ant stalo. Anksčiau jis antspaudą visados nešiodavosi kišenėje, bet kai įstojo į batalioną, palieka stalčiuje. Roogas skaito parašytą tekstą ir pasirašo. Man šiurpas bėga per nugarą — praeis visi, ar ne? Laimingai!

Pamažu prasiveria durys ir įeina išsipustęs Hoffas. Rankos kelnių kišenėse, cigaretė nukabusi tarp lūpų. "Ką gi čia darote?" Ir pasilenkia pasižiūrėti pro mano petį. "Kam tos raudonos kortelės?"

Roogas nepakeldamas galvos su pašaipa atsiliepia: "Nori patikrinti, ką aš veikiu, Hoffai?"

Aš pakišu jo kortelę: "Štai, tamstai, draugе Hoffai!"

Hoffas perskaito ir susiraukia. "Raudona spalva tik raudonarmiečiams!"

"O kam gi kitam?" įsiterpia Roogas.

(Bus daugiau)

KNYGŲ MĖGĖJAMS

KNYGŲ MĖGĖJAMS!

Gautas ribotas skaičius naujų knygų. Kviečiame užsisakyti.

Vl. Nagiaus monografija	2.14.0
V. Mingėla, Kun. A. Milukas	2.14.0
Dan Kuraitis, Magiškuoju keliu į Vilnių	1. 7.0
V. Ramonas, Dailininkas Rauba	1.11.6
V. Vijeikis, Lietuva, mano Tėvų Žemė	3. 3.0
J. Kralikauskas, Titnago Ugnis, premijuotas romanas	1. 2.6
V. Kavaliūnas, Kalnų Giesmė, premijuotas romanas	1. 2.6
J. Švaistas, Žiobriai plaukia, romanas	1. 2.0
V. Volertas, Upė teka vingiais, romanas	1.11.6
A. Rūta, Žvaigždė Viršum Girios, romanas	1.16.0
A. Rūta, Motinos Rankos, romanas	1.16.0
A. Rūta, Priesaika, romanas	1. 9.3
K. Grigaitytė, Veidu prie žemės, novelės	0.18.0
R. Spalis, Alma Mater	2. 5.0
R. Spalis, Angelai ir Nuodėmės, novelės, įrišta	0.18.0
A. Baranauskas, The Forest of Anykščiai	0.18.0
S. Zobarskas, Lithuanian Folk Tales	2. 0.6
S. Zobarskas, Lithuanian Short Stories	2. 5.0
S. Zobarskas, The Maker of Gods	1. 7.0
S. Zobarskas, Boby Wishingmore	0. 9.0
V. Kudirka, Memoirs of the Lithuanian Bridge	0.18.0
K.V. Tauras, Guerilla Walfare on the Ambercoast	1. 7.0
A. Landsbergis and Clark Mills, The Green Oak	2. 5.0
L. Valiukas, Lithuania Land of Heroes	2. 2.9
Dr. A. Šapoka, Vilnius in the Life of Lithuania	0.19.3
Dr. J. Balys, Lithuanian Folk Songs in America	2. 5.0

Taip pat parūpinama ir visos kitos lietuviškos knygos bei plokštelės, Vakaruose pasirodę. Užsisakyti galima ir laišku pridedant po vieną šilingą nuo knygos už persiuntimą šiuo adresu: A. Krausas, 4 Grandview Ave., Maribyrnong, Vic.

NEPAMIRŠKITE IŠSIŲSTI "MŪSŲ PASTOGĖS" PRENUMERATOS ADRESU:
BOX 4558, G.P.O.,
SYDNEY, N.S.W.

YRA IŠIMČIŲ

— Aš manau, kad jums bus pati laimingiausia diena, kai užbaigsite savo kalėjimo dienas? — šnekėjo vienam kaliniui atsilankiusi senutė.

— Tikrai negalėčiau pasakyti, tačiau labai abejoju, — atsakė kalinys.

— Jūs abejojate. Kaip tai? — nesuprato senutė.

— Matote, aš nuteistas iki gyvos galvos.

PŪKINĖS KALDROS

PLUNKSNINIAI MATRACAI, PAGALVĖS, LOVOS SKALBINIAI, kaip įpilai ir užvalkalai 63" (160 cm.) platumo, galima gauti firmoje

ROSE
38 WASHINGTON STREET, BEXLEY, N.S.W.
Rockdale stotis.
SKYRIUS: Flemings Corner Shop, 181 Queen St., St. Marys, N.S.W.
Mūsų atstovas Jus aplankys kiekvienu metu.
Prekės duodamos ir išsimokėjimui. Mes kalbame vokiškai.

MŪSŲ PASTOGĖ

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

NEWCASTLE

DAR VIENĄ PAŠAUKĖ AUKĄ KAPAI...

Rugpjūčio 2 d. Newcastle katalikų kapinėse buvo palaidotas Sergejus Jurevičius. Velionis išgyveno Newcastle mieste apie 12 metų ir per visą laiką buvo uolus lietuviškųjų minėjimų bei parengimų lankytojas. Nors paskutiniais keleriais metais jo sveikatos padėtis buvo gana bloga ir uždarbis nedidelis, jis vis tiek ir piniginėmis aukomis rėmė lietuvišką kultūrinę ir politinę veiklą.

A. A. S. Jurevičius ilgėjosi Lietuvos, bet australiškoji žemelė jį priglaudė amžinajam poilsiui.

VAIŽGANTO MINĖJIMAS NEWCASTLEJE

Rugpjūčio 25 d. tuoj po lietuviškųjų pamaldų (apie 10.30 val. Broadmeadow katalikų salėje įvyks J. Tumo — Vaižganto minėjimas. Programoje: "Mūsų Pastogės" redaktoriaus V. Kazoko iš Sydney paskaita, Vaižganto scenos vaizdelis "Žemės ar moteries" ir Kregždučių dainos.

Visi vietos lietuviai nuolankiai prašomi šiame minėjime gausiai dalyvauti.

Newcastle Apylinkės Valdyba

KAUKIŲ VAKARAS

Rugpjūčio 3 d. Newcastle Apyl. Valdybos suruoštas kaukių vakaras visai gerai pavyko. Svečių buvo gana daug, nors pusė jų ir buvo kitataučiai.

Kaukių vakare "Kregždučių" choras jį sudaro: D. Skuodaitė, R. Dumšaitė, B. Zakarauskaitė, J. Burokienė, M. Zakarauskienė, Z. Zakarauskienė ir J. Jazbutytė) skambiai padainavo "Oi, užgrokit, girios" ir "Tipu tapu".

Linksmieji broliai (V. Nekrošius ir J. Česnaitis) dalyvius palinksmino sąmojingais kupletais.

Trys įdomiausios kaukės buvo premijuotos. Pirmą premiją laimėjo "geiša" (J. Burokienė,) antrą — Indas (E. Christensen) ir trečią — prezidentas Kennedy (St. Žukas).

MELBOURNE

ATVYKO ŠAUNI LIETUVAITĖ

Liepos 24 d. italų laivu "Flavia" atvyko Melbournan jauna lietuvaitė Herta Tautvaišaitė. Būdingas jos kelias į Australiją. Dar vaiku būdama ji su tėvais ištruko iš bolševikų užplūdusios Lietuvos į Vokietiją 1941 m. Antro pasaulinio karo metu Herta Tautvaišaitė su tėvais atsidūrė Sovietų Rusijoje, o iš čia pasisekė 1946 m. grįžti į okup. Lietuvą, kur išgyveno iki 1960 metų. Vėliau, kaip Vokietijos pilietei, pasisekė išvykti į Vakarų Vokietiją, kur išgyvenusi pora metų išemigravo į Australiją. P. Irenos O. Dwyer ir A. Krauso globojama iš pirmos dienos Jai teteko tik pora dienų tebūti lageryje ir tuoj gavo darbą atitinkantį savo sugebėjimams. Sporto klubas ir Melbourno Dainos Sambūris turėtų įtraukti ją į savo narių eiles. Būdama labai simpatinga ir maloni, jaunuolė sukels ne vienam viengungiui širdies nerimo.

Su ja drauge atvyko ir jos sesuo su savo vyru Valerijonu Juozapaičiu bei trimis vaikučiais. Jie šiuo tarpu gyvena Bonegilos stovykloje. V. Juozapaitis yra stalius ir norėtų iš savo amato kasdieninę duoną pelnyti. H. Tautvaišaitės tėvai šiuo tarpu paliko Vokietijoje. Taip pat ir jos brolis inžinierius.

PROGRAMINIS LAVINIMAS

Rugpiūčio 4 d. p. Stankūnavičių namuose, Mt. Waverley, įvyko M. K. Čiurlionio Diskusijų Klubo popietė. Gimnazijos mokyt. p. Stankūnavičius skaitė paskaitą "Programinis lavinimas". Savo įdomia pasirinkta tema pailiustravo vaizdingomis priemonėmis ir aparatais, kuriuos prelegentas išsirašė iš Amerikos. Šis prelegento mokymo metodas Australijoje yra naujas ir nedaug žinomas. Prelegento patyrimu šiuo metodu dirbant visi klasėje mokiniai įsitraukia į dėstomąjį dalyką ir aktingai dalyvauja dalyko įsisavinime, nepaliekant laiko iškdykavimams. Testų, klausimų ir atsakymų pagalba lengviau ir greičiau prisimenama einamas dalykas. Galimas daiktas, kad šioks metodas su laiku įsipilietins Australijos mokyklose ir neliks bandymo stadijoje.

Po paskaitos vyko gyvos diskusijos to naujo metodo ir kitais mokymo bei auklėjimo klausimais. Tenka pabrėžti, kad M. K. Čiurlionio Klubo narių tarpe yra nemažas nuošimtis mokytojų, dabar dirbančių australų mokyklose. Todėl p. Stankūnavičiaus paskaita buvo su dideliu dėmesiu išklausyta ir gyvai diskutuota. Popietė užbaigta šauniomis p. Stankūnavičienės paruoštomis vaišėmis. Iki vėlybo vakaro išsėdėta beviešint ir bešnekučiuojant jaukiam p. Stankūnavičių namų židiny.

Pranešimai

VIKTORIJOS LIETUVIŲ BLAIVININKŲ SUSIRINKIMAS

Lietuvių Bendruomenės Melbourno Apylinkės Blaivininkų Sekcija maloniai kviečia visus Viktorijos lietuvius blaivininkus į susirinkimą, kuris šaukiamas rugpjūčio 25 d. 14 val. blaivininkų sekcijos seniūno pavaduotojo p. Krauso namuose 4 Grandview Ave., Maribyrnong.

Susirinkime bus p. Normanto paskaita tema "Sveikesnis gyvenimas" ir persiorganizuojama iš sekcijos į draugiją ar klubą. Po susirinkimo bus bičiuliška arbatėlė.

Kas vyks iš šv. Jono bažnyčios (E. Melbourne) pamaldų ir bus atvykęs ne savo mašina, prašome po pamaldų kreiptis į blaivininkų sekcijos narį lietuvių spaudos kiosko vedėją p. Butkūną. Bus parūpintos susisiekimo priemonės.

Blaivininkų Sekcijos Seniūnas

PRANEŠIMAS SYDNĖJAUS LIETUVIAMS

Sydney lietuvių kapelionas kun. P. Butkus informuoja tėvelius, kad rugpjūčio 21 d. Bankstown Liet. Namuose vaikučiams prasideda katekizacijos pamokos ruošiant juos pirmajai Komunijai. Šios pamokos vyks kiekvieną trečiadienį nuo 5 val. vak. ligi spalio 13 d. Maloniai prašomi tėveliai savo vaikučius į šias pamokas pristatyti.

Reikalinga šeimininkė

Viengungis estas emigrantas jieško šeimininkės — virėjos. Naujuose namuose, pareigos lengvos, paranku dirbančiai moteriai. Kreiptis vakarais ar savaitgaliais Mr. A. Vanem, 39 Ryde Rd., Pymble, N. S. W. Tel. 49 5646.

Parduodama

gauti iš Lietuvos gintariniai karoliai ir gintarinė broškė. Puiki dovana kiekviena proga.
Skambinti tel. 72 5302.

IR MES GERBIAME SAVANORIUS

(Linksmieji broliai pasisako)

Kilus priekaištams dėl mūsų sportininkų vakare (liepos 27 d.) padainuotų linksmų dainelių, užtikriname visus girdėjusius ir negirdėjusius, kad savo dainose Lietuvos Savanorių Kūrėjo vardo jokia prasme neužkliudėme ir nepažeidėme. Labai gaila, kad buvome neteisingai suprasti. Mes gerbiame ir gerbsime Lietuvos Savanorius Kūrėjus. Mums nebuvo progos stoti į tas eiles, kur buvo ginklu kovota už Lietuvos laisvę, bet tremtyje mes savanoriškai stojame į eiles, kur išlaikoma lietuviška daina, šokiai, savanoriškai stojame į visą lietuvišką veiklą. Mes manome, kad šiandie visi, kurie aktyviai reiškiasi mūsų lietuviškame gyvenime, yra savanoriai idealistai. Tokiais ir patys drįsome prisistatyti ano vakaro svečiams, bet jokiu būdu nesikėsiname į garbę tų savanorių, kurie už Lietuvos laisvę mokėjo savo krauju.

Linksmieji broliai

KAUKIŲ BALIUS! KAUKIŲ BALIUS!

RUGPJŪČIO 24 D. GEELONG LIETUVIŲ NAMUOSE GEELONG LIETUVIŲ CHORAS

RENGIA TRADICINĮ METINĮ

KAUKIŲ BALIŲ

Pradžia 7 val. vak.

Trys geriausios kaukės gaus premijas. Veiks loterija ir turtingas bufetas.

MALONIAI KVIEČIAME VISUS ATVYKTI IŠ ARTI IR TOLI!

GEELONG LIET. CHORO VALDYBA

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Praėjusią savaitę Naujojoj Zelandijoj Jonas ir Aldona Griškaitytė Gaigalai susilaukė pirmosios dukrelės. Gaigalų šeima, dukrelei sustiprėjus, persikels apsigyventi į Ameriką.

★

Iš N. Zelandijos grįžo į Bankstowną ponia Griškaitienė, aplankiusi savo dukrą ir žentą Gaigalus ir susipažinusi su savo pirmąja anūke. Jos įspūdžius iš N. Zelandijos skaitysime kitame M.P. Nr.

★

Pananijoj (Sydney) gyvenantis Jonas Laurinaitis po sunkesnės kojų operacijos sveiksta namuose.

Sydnėjiškė p. Jarmalavičienė jau kuris laikas negaluoja. Paskutiniu laiku jos sveikatos padėtis artimiesiems sukėlė daug rūpesčių.

★

Tautos šventės proga rugsėjo 8 d. Melbourne ruošiamas Jaunimo Talentų vakaras.

★

Sekmadienį. rugp. 18 d. gražus oras prisidėjo prie sėkmingos Sydney skautų išvykos į stovyklavietę Ingleburn'e. Skautai sportavo ruošdamiesi netrukus įvykstančiai skautų egzilų olimpijadai. o skautų tėveliai ir bičiuliai talkininkavo skautų stovyklavietės aptvarkyme.

★

Pereitą sekmadienį įvyko Cecilijos ir Povilo Protų 29-tos vestuvės! Atvykusius bičiulius pasveikinti sukaktuvininkų šeimininkai šauniai pamylėjo.

★

Žinomas mūsų futbolo veteranas Viktoras Skeivys, kadaise atstovavęs Lietuvą ne kartą tarpvalstybinėse futbolo žaidynėse. savo namuose atšventė 50-tą gimtadienį. Ilgiausių metų!

★

L. ir E. Juškevičiai neseniai gandro apdovanoti trečia dukrele. Kiti bijo, kad vargu ar tėvas su sūnum išlaikys namų valdžią vyriškose rankose!

Spaudos Balius jau čia pat. Gautas skubos paštu laiškas. kad wollongongiškiai į spaudos balių atvyksta autobusu. Tikimasi ir iš kitų apylinkių tokio gausaus atsilankymo!

★

Ateinantį trečiadienį, 1.30 val. dienos Blaxland galerijoje Farmers patalpose atidaroma Sydney grafikų paroda, kurioje dalyvauja mūsų žymieji grafikai — Eva Kubbos, V. Ratas. H. Šalkauskas ir A. Šimkūnas su savo kūriniais. Būtų malonu, kad atidarymo metu kuo daugiau dalyvautų mūsų tautiečių. Reikia atsiminti, kad lietuviai pirmieji ėmėsi iniciatyvos Australijoje iškelti grafikos meną. Būtų gražu. jeigu tautiečiai iš šios parodos ir vieną kitą paveikslą nupirktų. Mūsų menininkai remia visokiomis progomis mūsų visuomeniškus pasireiškimus ir aktyviai juose dalyvauja, ar nederėtų, jeigu pati lietuviškoji visuomenė parodytų daugiau respekto mūsų menininkams.

★

Pereitą šeštadienį cabramatiškiai p. p. Bitinai sugrįžę rado savo namus "pavyzdingai sutvarkytus" nežinomų "tvarkdarių": viskas išversta, sujaukta. Matyt, jieškota paslėptų lobių. Dvejų metų laikotarpyje p. p. Bitinų namai be šeimininkų žinios jau buvo tris kartus patikrinti. Šį kartą jie pasigenda foto aparato ir dar kitų smulkmenų. Mūsų giliausia užuojauta! *Ku-ka*

PADĖKA

Po taip gražiai pavykusio Geelongo Spaudos Baliaus mes, rengėjai jaučiame kad žemiau išvardintiems asmenims priklauso mūsų vieša padėka, nes be jų pagalbos tikrai nebūtume pasiekę tokių gražių vaisių.

Ponioms *Jančiauskienei* ir *Jankienei* už tiek daug darbo įdėjusioms paruošiant bufetui užkandžius ir patarnavusioms baliaus metu.

Ponioms *Saldukienei* ir *Bindokienei*, nešusioms mūsų baliaus loterijos atsakomybę ant savo pečių.

Poniai *Gailienei*, taip meniškai ir skaniai paruošusiai loterijai paršiuką.

Poniui *Stagiui*, taip vykusiai ėjusiam vyriausio kelnerio pareigas.

Poniui *Skapinskui* (jun.), taip meniškai paruošiusiam salės papuošimui šūkį.

Poniui *L. Bertašiui*, paaukojusiam loterijai 172 lietuviškas knygas bei žurnalus.

Kun. Dr. *P. Bačinskui* už paskolinimą "spaustuvės".

Poniui *R. Giedriui* už paruošimą matricų ir papuošimą "Spaudos Baliaus Sprikto".

Visiems geelongiškiams, taip gausiai aukojusiems fantus loterijai.

Galiausiai visiems svečiams, atsilankiusiems į balių ir taip nuoširdžiai parėmusiems mūsų Australijoje išeinančią lietuvišką spaudą.

Tariame nuoširdų lietuvišką AČIŪ!

Geelongo Spaudos Baliaus Rengėjai

PATIKSLINIMAS

Rugpjūčio 14 d. "M.P." 32 Nr. korespondencijoje "Pavykęs canberiškių balius" yra netikslumų, liečiančių p. H. Šalkausko dovanotą paveikslą.

Jis gautas mano iniciatyva Canberros vyr. skaučių būrelio paruoštai baliaus metu loterijai.

Paveikslas visiems padarė gilų įspūdį savo menine verte ir todėl vyr. skaučių bendru nutarimu nuspręsta jį leisti specialioje loterijoje tik lietuvių tarpe.

Paveikslas jau buvo atsiųstas dail. H. Šalkausko pilnai įrėmintas ir įstiklintas.

Dail. H. Šalkauskui už taip brangią dovaną nuoširdžiai dėkojame.

Vyr. Skaučių Būrelio vardu
E. Vėteikienė

BANKSTOWNAS RŪPINASI NAMAIS

Ateinantį sekmadienį, rugpjūčio 25 d. 3 val. p.p. šaukiamas Bankstowno lietuvių Namų narių visuotinis susirinkimas Dainavoje. Čia bus aptarti namų reikalai ir renkama nauja Namų Valdyba. Kviečiami visi, suinteresuoti Bankstowno Namais kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Ta pačia proga dėkojame žemiau išvardintiems asmenims ir organizacijoms, nupirkusiems Dainavos salei po stalą: 1. Skautų "Aušros" Tuntui, 2. Liet. Kat. Kult. Draugijai, 3. Moterų Soc. Globos Draugijai, 4. ramovėnams, 5. ALB Bankstowno apylinkės valdybai, 6. Baravykui, 7. J. Bartkevičiui, 8. L.M. Cox, 9. Čeponiui, 10. Chodui, 11. V. Kišonui, 12. A. Makarui 13. S. ir J. Makūnams, 14. E. ir M. Migevičiams, 15. M. Nakučiui, 16. I. Pranuliui, 17. V. ir J. Petniūnams, 18. A. Šumskui, 19. M. Šutui, 20. E. ir A. Šliogeriams, 21. Šimborui, 22. P. Zarembai ir N. Zaborskiui, 23. kabramatiškiams.

Bankstowno Lietuvių Namų Valdyba

SPARČIAI RUOŠIAMASI

Artėjant penkiolikos metų lietuviškos veiklos sukaktuvėms Melbourne, parengiamieji darbai šitai sukakčiai paminėti sparčiai varomi pirmyn.

Štai keletas minčių ir nutarimų padarytų A.L.B-nės Melbourn'o Apylinkės Valdybos posėdžiuose.

1. *Nutarta išleisti Jubilėjinį "Mūsų Pastogės" Melbourn'o numerį.* Dideliam medžiagos rinkimo ir redagavimo darbui sutiko vadovauti žinomas kultūrininkas *A. Krausas.* Lėšas telks Apylinkės Valdyba. Melbourn'o "Mūsų Pastogės" numeris išeis pradžioje sausio mėn. sekančiais metais.

2. Apylinkės Valdyba suprasdama organizuoto jaunimo vaidmenį lietuvybės išlaikyme nutarė ruošti Naujų Metų Balių kartu su Melbourn'o sporto klūbu "Varpas". 67 proc. pajamų iš šito baliaus skiriama sportininkams, kurie šiais metais organizuoja sporto šventę Melbourne.

3. Negalima nepaminėti ir pačio Jubilėjinio Baliaus, kuriam ruošiasi netiktai visas Melburn'as, bet ir visos Viktorijos lietuviai, o ipatingai gražioji lytis. JUK TAI PIRMAS TOKIO POBŪDŽIO BALIUS MELBOURNE.

Balius įvyks atnaujintoje RICHMOND'O TOWN HALL rugsėjo mėn. 21 dieną.

Baliuje sutiko dalyvauti latvių Konsuliarinis Atstovas p. Rozitis su ponia ir daug kitų žymių asmenų.

Pakvietimus, kurie sparčiai eina prie galo dar galima gauti:

J. Pelenauskas — 50 Hughes cresct, Dandenong, Tel. 79 24617;

V. Adomavičius — 93 Madeline Rd., Clayton;

V. Pumputis — 73 Finlayson st., Rozana;

V. Kružienė — 29 Marchiori Rd., Blackburn, Tel. 88 — 3209;

A. Paragytė — 11 Black st., Reservoir, Tel. 46 — 3955.

Padarykime šitą Balių vertu prisiminti, juk ne kiekvieną savaitgalį penkiolikos metų sukaktis kartojasi!

Melbourn'o Apylinkės Valdyba.

MŪSŲ PASTOGĖS

SPAUDOS BALIUS

ŠIAIS METAIS ĮVYKSTA RUGPJŪČIO 31 D., ŠEŠTADIENĮ,

FATHER J. O'REILLY MEMORIAL AUDITORIUM SALĖJE, PARK RD., AUBURN, (prie Mary Str., sankryžos).

Šio baliaus tautiečiams atskirai nereikia pristatyti: tai pats didžiausias ir įspūdingiausias metinis parengimas, kuris kasmet vis daugiau ir daugiau tautiečių lankomas. Vienintėlė vieta padalyvauti ir pasimatyti su savo bičiuliais ir pažįstamais. **Baliaus metu įdomi ir nematyta programa. Salę dekoruos šioje srityje nepamainomasis ALGIS PLŪKAS.**

BALIAUS PRADŽIA 7 VAL. VAK., PABAIGA 1 VAL. RYTO. ĮĖJIMAS TIK 22 ŠILINGAI.

JAU ŠIANDIE LAIKAS PASIRŪPINTI PAKVIETIMAIS, KAD NETEKTŲ GAIŠTI LAIKO PRIE DURŲ.

Į BALIŲ PAKVIETIMUS PLATINA:

I. Jonaitis — 70 Leyland Pde., Belmore, tel. 75 6453.
B. Stašionis — Berala Str., Berala, tel. 649 9062.
J.P. Kedys — Baltia Pty. Ltd., 93a Argyle Str., Parramatta, tel. 635 9787.
S. Zablockienė — Spaudos kioskas, Camperdown bažn.
M. Petronis — 152 Liverpool Rd., Enfield., tel. 74 5727.
P. Protas — 71 Morgan Str., Beverly Hills, tel. 50 4462.
P. Nagys — 417 Burwood Rd., Belmore, tel. 75 7094.
D. Labutytė — 15 Beaconsfield Pde., Lindfield, tel. 46 5680.
J. Maksvytis — Fleming Str., Carlingford, tel. 86 6269.
H. Keraitis — 4 Condon Str., Panania, tel. 77 4823.
M. Zakaras — 10 Onslow Str., Canterburry, 78 5072.
V. Kazokas — 13 Percy Str., Bankstown, tel. 70 8395.
M. Gailiūnas — 5 Fowler Str., Bulli.
A. Andriuška — 10 Scott Str., Narrabundah, A.C.T.
P. Pilka, 29 Westgarth St., O'Connor, A.C.T.

Stalus ir vietas skirsto V. Kazokas. Užsakytos bet neapmokėtos vietos bus laikomos rezerve ligi rugpjūčio 15 d. Vėliau, jei neišpirktos, bus laikomos laisvomis ir skirstomos bendra tvarka.

Salė erdvi ir vietų nepritruks, bet vietas skirstant bus laikomasi pirmumo principo.

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore, Sydney, tel. 75 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.